

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
1.	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Uwaga ogólna	Jednocześnie uprzejmie wskazuję, że aktualnie jest procedowana nowelizacja ustawy o CEIDG (UD38). Znajduje się ona po etapie uzgodnień międzyresortowych i zawiera zmiany w zakresie: · przedstawicieli ustawowych, · zarządców sukcesyjnych · pełnomocników, · syndyków · spółki cywilnej · elektronizacji składania wniosków. Propozycje zmian w projekcie nowelizacji CEIDG (UD38) są związane z propozycjami zawartymi w projekcie Ministra Sprawiedliwości (UD80). Wprowadzane w obu projektach zmiany powinny zostać zatem uspołnione i zsynchronizowane.	Wyjaśnienie do uwagi Uwaga do ewentualnego uwzględnienia na dalszym etapie procesu legislacyjnego. Projekt ustawy powinien być zgodny z aktualnym stanem prawnym.
2.	Rządowe Centrum Legislacji	Nowa ustawa czy nowelizacja	Ponownego przeanalizowania wymaga, czy wprowadzenie projektowanych instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w miejsce instytucji ubezwłasnowolnienia wymaga nowej ustawy o takich instrumentach, czy też nie wystarczająca byłaby sama nowelizacja istniejących ustaw, w szczególności rangi kodeksów – które i tak nowelizuje się w projekcie w tym celu. Podstawowe regulacje wprowadzanych instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, takie jak materialnoprawne przesłanki ustanowienia kuratora reprezentującego i kuratora wspierającego, czy cała instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego, będą bowiem	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na duży stopień szczegółowości projektowanych rozwiązań oraz ich charakter, nie stanowią one materii <i>strictie</i> cywilnoprawnej i jako takie nie powinny być umiejscowione w Kodeksie cywilnym. Wskazać należy, że w kodeksie zawarto zakotwiczenie instytucji z zakresu wspieranego podejmowania decyzji, w takim zakresie w jakim stanowią one element prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>zamieszczone w zmienianych przepisach Kodeksu cywilnego oraz Kodeksu postępowania cywilnego. Tym samym do nowelizowanych kodeksów mogłyby być przeniesione także i inne regulacje dotyczące ww. instytucji, zawarte obecnie w merytorycznych przepisach projektowanej ustawy – takie jak przepisy o umowie asysty prawnej (Dział II projektowanej ustawy), ogólne przepisy o kurateli dla osób pełnoletnich (Dział III rozdział 1) czy np. przepisy o zakresie, w jakim kurator obowiązany jest uzyskiwać zgodę sądu (Dział III rozdział 2). W tym miejscu należy wskazać na pogląd wyrażony w orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 października 1994 r., sygn. akt K 2/94 „(...) kodeksom przysługuje szczególne miejsce w systemie prawa ustawowego. Istotą kodeksu jest stworzenie koherentnej i - w miarę możliwości - zupełnej oraz trwałej regulacji w danej dziedzinie prawa (...) Zasady prawidłowej legislacji wymagają więc, by ustawodawca nader rozważnie podejmował nowelizację kodeksów, a w każdym razie, by powstrzymywał się od nowelizowania ich drogą pośrednią, gdy pozornie niezmieniony tekst kodeksu zostaje wydrążony z treści postanowieniami ustaw szczegółowych. Jest to szczególnie ważne, gdy nowelizacja ma dotyczyć kodeksowych unormowań o charakterze zasadniczym, przesadzających samą istotę poszczególnych instytucji danej gałęzi prawa.”.</p>	<p>rozwiązaniu. Powyższe, wbrew twierdzeniom zgłaszającego uwagę systematyzuje regulację. Ponadto system wspieranego podejmowania decyzji może ewaluować poprzez dodanie kolejnych instytucji o charakterze bardziej wspierającym, zaś nowelizacja ustawy jest prostsza i szybsza legislacyjnie niż kodeksu.</p> <p>Odrębna ustawa jest także kompromisem między dbaniem o system prawa a oczekiwaniami przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach Zespołu. Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnątrzresortowych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych.</p>
3.	Ministerstwo Finansów	Uwaga ogólna	Wątpliwości budzi zasadność regulowania zagadnień związanych z umową asysty prawnej	<p>Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na duży stopień szczegółowości</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>oraz kurateli dla osób pełnoletnich w ramach odrębnej ustawy. Przyjęty sposób regulacji jest skomplikowany i nieintuicyjny co może utrudniać adresatom określenie zakresu wprowadzanych instytucji oraz konsekwencji prawnych ich stosowania.</p> <p>Należy mieć przy tym na uwadze cel projektu jakim jest udzielenie pomocy osobom potrzebującym wsparcia przy ocenie rzeczywistości i kierowaniu swoim postępowaniem. Wynika z tego konieczność zachowania szczególnej dbałości o czytelność redakcji poszczególnych przepisów, ale również spójność ram prawnych dla wprowadzanych instytucji. Przyjęty sposób regulacji wskazuje na chęć uregulowania istoty zagadnień mających na celu wspieranie osób pełnoletnich w podejmowaniu decyzji w ramach odrębnego aktu, co niewątpliwie mogłoby stanowić ułatwienie dla osób wymagających wsparcia w ustaleniu konsekwencji prawnych swoich działań, z drugiej jednak strony szczątkowy zakres zagadnień ujętych w przepisach merytorycznych, przesądza o niepełnej realizacji takiej intencji przez projektodawcę.</p> <p>Konieczna jest zatem rewizja przyjętych założeń i podjęcie decyzji czy całość zagadnień merytorycznych związanych z kuratelą dla osób pełnoletnich, pełnomocników rejestrowanych i umowy asysty prawnej powinna zostać uregulowana w odrębnej ustawie czy też w ramach</p>	<p>projektowanych rozwiązań oraz ich charakter, nie stanowią one materii stricte cywilnoprawnej i jako takie nie powinny być umiejscowione w Kodeksie cywilnym. Wskazać należy, że w kodeksie zawarto zakotwiczenie instytucji z zakresu wspieranego podejmowania decyzji, w takim zakresie w jakim stanowią one element prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu rozwiązaniu. Powyższe, wbrew twierdzeniom zgłaszającego uwagę systematyzuje regulację. Ponadto system wspieranego podejmowania decyzji może ewaluować poprzez dodanie kolejnych instytucji o charakterze bardziej wspierającym, zaś nowelizacja ustawy jest prostsza i szybsza legislacyjnie niż kodeksu.</p> <p>Odrębna ustawa jest także kompromisem między dbaniem o system prawa a oczekiwaniami przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach Zespołu. Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnątrzresortowych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>kodeksu cywilnego. Przy czym uwzględniając dotychczasowy zakres spraw uregulowanych w kodeksie cywilnym (zagadnienia związane ze zdolnością do czynności prawnych, kurateli dla osób prawnych¹ oraz umowami nazwanymi), jak również rangę tego aktu prawnego zasadnym wydaje się uregulowanie w akcie rangi kodeksowej zagadnień związanych z korzystaniem przez osoby pełnoletnie z przysługującej im zdolności do czynności prawnych (np. w rozdziale 1a działu I, tytułu II księgi pierwszej). Ponadto, przyjęty sposób regulacji w zakresie umowy asysty prawnej (art. 5 – do umowy asysty prawnej stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu), powoduje, że określenie ram prawnych tej nowej instytucji będzie możliwe jedynie poprzez jednoczesne czytanie i dostosowywanie przez podmioty stosujące prawo dodawanych przepisów o umowie asysty prawnej oraz istniejących przepisów o umowie zlecenia (art. 734 i nast. kodeksu cywilnego). W celu ustalenia m.in. czy asystentowi prawnemu przysługuje wynagrodzenie konieczne będzie odpowiednie stosowanie art. 735 kodeksu cywilnego. Uzasadnia to umiejscowienie przepisów o umowie asysty prawnej po art. 751 kodeksu cywilnego w tytule XXIA (po tytule umowa zlecenia, a przed tytułem prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia).</p> <p>Należy zwrócić też uwagę na sposób formułowania dyspozycji przepisów, które w przepisach merytorycznych (kodeks cywilny, projektowa</p>	<p>ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych.</p>
--	--	--	--	---

¹ Analogiczne przepisy ujęte w projekcie ustawy w przepisach merytorycznych w zakresie kurateli (art. 14) są ujęte już obecnie w kodeksie cywilnym (art. 42 i art. 42(1)).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>ustawa) powinny opisywać instytucję lub odnosić się do osób wspieranych, kuratorów, asystentów prawnych, a w przepisach procesowych (kodeks postępowania cywilnego) powinny być adresowane do sądu i określać prawa i obowiązki uczestników postępowania. W tym zakresie zwrócić należy uwagę na powielone dyspozycje skierowane do sądu zawarte w art. 11 projektu ustawy i projektowanym art. 605(6) § 1 kodeksu postępowania cywilnego.</p> <p>Przyjęty sposób regulacji, tj. regulowanie poszczególnych instytucji w wielu aktach prawnych, rodzi ryzyko duplikowania lub multiplikowania się norm prawnych, ale również sprzeczności pomiędzy tymi normami w przypadku, gdy ich brzmienie nie jest identyczne, np. w art. 26 projektu wskazano, że kuratora wspierającego ustanawia się dla osoby potrzebującej faktycznego wsparcia w prowadzeniu jej spraw (przy czym sposób i zakres wsparcia określa sąd), tymczasem projektowany art. 16(1) § 1 kodeksu cywilnego zawiera dyspozycję dla sądu (procedura) ustanowienia kuratora wspierającego w przypadku nie tylko gdy osoba pełnoletnia wymaga faktycznego wsparcia w prowadzeniu jej spraw, ale pod dodatkowym warunkiem, że ochrona interesów tej osoby nie wymaga ustanowienia kuratora reprezentującego.</p> <p>Innym przykładem duplikowania się regulacji jest</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			regulacja w zakresie kuratora reprezentującego. Projektowany art. 16 § 3 kodeksu cywilnego zawiera dyspozycję dla sądu określenia rodzaju spraw, które osoba wspierana może dokonywać jedynie za zgodą kuratora albo które kurator może dokonywać w jej imieniu. Jednocześnie w art. 21 ust. 1 projektu przesądzono, że ustanawiając kuratora reprezentującego sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane (1) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo (2) przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora. Zatem, mamy o czynienia z pozoru odmiennymi normami regulującymi de facto to samo zagadnienie w sposób nieco odmienny. Sposobem na uniknięcie takich sytuacji, jest uregulowanie wszystkich istotnych zagadnień merytorycznych dotyczących wsparcia osób pełnoletnich przy prowadzeniu przez te osoby spraw w jednym akcie prawnym.	
4.	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Uwaga ogólna	Projekt ww. ustawy w sposób częściowy reguluje zagadnienia związane z instrumentami wspieranego podejmowania decyzji. Znaczna część zagadnień, łącznie z kluczowymi dla danego instrumentu regulacjami, jest zawarta w przepisach zmieniających (np. instrument „kurator wspierający”, czy też instrument „pełnomocnik rejestrowany”, które będą uregulowane w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237) oraz w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568)). W	Uwaga nieuwzględniona Umieszczenie projektowanych regulacji zostało wypracowane w sposób, który w maksymalnym stopniu zapewnia spójność prawa cywilnego. Z tych przyczyn zarówno zakotwiczenia instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w postaci kuratora wspierającego i reprezentującego jak i regulacja dotycząca pełnomocnika rejestrowanego muszą zostać umieszczona w Kodeksie cywilnym, jako podstawowym akcie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>związku z powyższym powstaje wątpliwość, czy ustawa w sposób wyczerpujący reguluje daną dziedzinę prawa. Należy bowiem wskazać, iż trzy z czterech instrumentów wspieranego podejmowania decyzji będą uregulowane poza ustawą o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji. Na przykład instrument – „kurator wspierający” w projekcie ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji jest uregulowany bardzo ogólnie, natomiast bardziej szczegółowy opis znajduje się w innych zmienianych ustawach. W związku z powyższym rekomenduję, aby wszystkie wprowadzane ustawą instrumenty wspieranego podejmowania decyzji uregulowane były w jednym akcie prawnym, który całościowo regulować będzie dane zagadnienie.</p>	<p>regulującym instytucje prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu rozwiązaniu, co sprzyja przejrzystości wprowadzanego systemu i systematyzuje go.</p>
5.	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Uwaga ogólna	<p>W projektowanej ustawie wskazuje się instrumenty wspieranego podejmowania decyzji, natomiast nie ma wyraźnego zróżnicowania dla jakich adresatów są one dedykowane. Dopiero w przepisach zmienianych ustaw (głównie w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny) są wskazane wymogi, od spełnienia których uzależnione jest ustanowienie poszczególnego instrumentu: kuratora czy też pełnomocników. Należy zauważyć, iż przepisy ustawy redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy. W przypadku rozdzielenia zagadnień między kilka ustaw jest to znacznie utrudnione.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji dedykowane są dla osób pełnoletnich które potrzebują wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych W art. 3 ustawy wskazano szczegółowe definicje każdego instrumentu.</p> <p>Umiejscowienie projektowanych regulacji zostało wypracowane w sposób, który w maksymalnym stopniu zapewnia spójność prawa cywilnego. Z tych przyczyn zarówno zakotwiczenia instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				postaci kuratora wspierającego i reprezentującego jak i regulacja dotycząca pełnomocnika rejestrowanego muszą zostać umieszczona w Kodeksie cywilnym, jako podstawowym akcie regulującym instytucje prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu rozwiązaniu, co sprzyja przejrzystości wprowadzanego systemu i systematyzuje go.
6.	Ministerstwo Finansów	Konieczne jest również poddanie ponownej analizie spójności terminologicznej pojęć używanych w projekcie.	a) Ogólne określenie przedmiotu ustawy w tytule projektu ustawy budzi wątpliwości co do objęcia jego zakresem całości uregulowań objętych projektem. W obecnej wersji projektu mowa jest o instrumentach wpieranego podejmowania decyzji tymczasem kurator wspierający zgodnie art. 26 projektu ustawy ustanawia się dla osoby potrzebującej faktycznego wsparcia w prowadzeniu jej spraw (pomoc w prowadzeniu wszelkich spraw, np. prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem umowy najmu określonego lokalu ² , z kolei asystent prawny zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 4 projektu może być zobowiązany do przekazywania woli osoby zlecającej asystę w jej obecności (jako posłaniec ³). Zasadne jest w związku z tym rozszerzenie zakresu tytułu	Uwaga uwzględniona w inny sposób: Zmieniono art. 1 ustawy, określający jej przedmiot. Brak jest jednakże podstaw do rezygnacji ze słowniczka, bowiem ułatwia on stosowanie projektowanej ustawy. Proponowane określenie tytułu ustawy jest zbyt szerokie, bowiem mogłoby błędnie sugerować, że ustawa reguluje wszelkie formy wsparcia osoby pełnoletniej (np. asystencję osobistą) a nie tylko te, związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych.

² Tak w uzasadnieniu str. 21.

³ Tak w uzasadnieniu str. 13.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>ustawy również o te zagadnienia, np. „ustawa o wspieraniu osoby pełnoletniej przy prowadzeniu jej spraw” albo w przypadku ustawy zmieniającej „ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu wspierania osoby pełnoletniej przy prowadzeniu jej spraw”.</p> <p>b) Istnieje niespójność pomiędzy określonym zakresem ustawy w art. 1 projektu oraz definicją instrumentów wspieranego podejmowania decyzji zawartą w art. 3 pkt 1 projektu. Zgodnie z ostatnim przywołanym przepisem przez instrumenty wspieranego podejmowania decyzji rozumie się asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego oraz pełnomocnika rejestrowanego. Jednocześnie określając zakres ustawy wskazano, że ustawa określa instrumenty podejmowania decyzji w korzystaniu przez osoby pełnoletnie ze zdolności do czynności prawnych. Ustawa ma zatem de facto określać instytucje: asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego oraz pełnomocnika rejestrowanego, które mają być ustanawiane dla osoby pełnoletniej. Jedynie pośrednio, z zastosowania definicji wynika, jakiego rodzaju sprawy regulować ma ustawa. Wprowadzenie definicji tych instrumentów ma jednak tę wadę, że w przypadku każdorazowego przywołania tych instrumentów konieczne będzie odesłanie do projektowanego art. 3 pkt 1 ustawy (inaczej</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>niż w przypadku instytucji regulowanych ustawą rangi kodeksu). Wskazana niespójność pomiędzy tymi przepisami polega jednak na tym, że zastosowanie zwrotu zdefiniowanego w art. 3 pkt 1 projektu błędnie wskazuje, że zakresem regulacji przepisów merytorycznych tego projektu jest instytucja pełnomocnika rejestrowanego, który jest uregulowany w przepisach kodeksu cywilnego. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że przepisy zmieniające zawarte w dziale 4 (działy oznaczają się cyframi rzymskimi) projektu stanowią element projektu tylko do dnia wejścia w życie przepisów. Po tym dniu stają się częścią przepisów ustaw zmienianych i tym samym przestają być elementem ustawy zmienianej. W związku z tym nie sposób przyjąć, że ustawa określa instytucję pełnomocnika rejestrowanego (art. 109(10) i nast. kodeksu cywilnego). Analogiczne wątpliwości budzi treść art. 1 w odniesieniu do pozostałych instytucji, które powinny zostać określone ustawą. Wprawdzie szątkowa regulacja w zakresie kuratora wspierającego i kuratora reprezentującego jest zawarta w projekcie niemniej jednak definicje tych instytucji zawarte w art. 3 pkt 2 i 3 projektu nie pozostawiają złudzeń, że są one de facto uregulowane w kodeksie cywilnym w art. 16 i art. 16(1). Wyjątek stanowi jedynie „instytucja” asystenta prawnego, która została</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>uregulowana, co do zasady, w przepisach merytorycznych projektu. W istocie jednak instytucja, o której mowa w ustawie to umowa asysty prawnej, a nie asystenta prawnego, który zgodnie z definicją (art. 3 pkt 4 projektu) jest jedynie jedną ze stron umowy zawieranej z osobą wspieraną. Aktualne są przy tym uwagi dotyczące umiejscowienia nazwanej umowy asysty prawnej, będącej podtypem umowy zlecenia, poza księgą III (zobowiązania) kodeksu cywilnego. Sama zaś definicja asystenta prawnego wskazuje na warunki jakie spełniać ma strona umowy asysty prawnej i ich uregulowanie w słowniku ustawowym, a nie w ramach przepisów regulujących umowę asysty prawnej, wymaga ponownej analizy pod kątem spójności przepisów. Przyjęcie takiego sposobu regulacji rodzić będzie konieczność każdorazowego odsyłania się w przepisach odrębnych ustaw do definicji ustawowej, w przypadku gdy kompleksowe uregulowanie wszystkich istotnych elementów umowy w ramach przepisów o umowie asysty prawnej w kodeksie cywilnym pozwoliłoby na swobodne (mniej precyzyjne) odsyłanie do instytucji wdrożonej w ustawie o podstawowym znaczeniu dla tej gałęzi prawa, a nie konkretnego przepisu wdrażającego tę instytucję. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na użytą w art. 1 projektu (analogicznie w art. 4 ust. 1 projektu) konstrukcję wskazującą</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>na korzystanie przez osobę pełnoletniej ze zdolności do czynności prawnych. Zdolność do czynności prawnej ma nie być uprawnieniem, z którego określona osoba może w określonych sytuacjach korzystać. Zdolność do czynności prawnej, zgodnie z projektem i przepisami kodeksu cywilnego⁴ to przymiot określonej osoby, która nabywa po osiągnięciu określonego wieku. Jej istnienie nie ma być uzależnione od decyzji określonego organu czy nawet woli danej osoby wymagającej wsparcia⁵. Zdolność do czynności prawnych, a więc uznanie, że można podejmować samodzielne decyzje o znaczeniu prawnym, przysługuje każdej osobie przez sam fakt jej człowieczeństwa i nie można jej w tej zdolności ograniczać ani tym bardziej jej odbierać⁶. Za całkowicie nieuzasadnione uznać należy wprowadzenie rozróżnienia definicyjnego pomiędzy osobą potrzebującą wsparcia a osobą wspieraną (art. 3 pkt 6 i 7 projektu). Definiowane zwroty różnią się jedynie użytą formą, tj. osoba potrzebująca wsparcia, to taka która jeszcze ze wsparcia nie korzysta (forma niedokonana), a osoba wspierana to taka, która wsparcie już uzyskuje (forma dokonana), to definicje w sposób sztuczny przyporządkowują te różne formy do dwóch różnych instytucji (odpowiednio kurateli i umowy asysty prawnej). Powyższe uwagi wskazują na zasadność określenia na nowo zakresu ustawy</p>	<p>Wprawdzie instytucja kuratora wspierającego i asystenta prawnego mają do siebie bardzo zbliżony charakter, brak jest podstaw do nazwania kuratora wspierającego kuratorem asystującym. Nazwa „wspierający” oddaje charakter kurateli, tj. udzielenie wsparcia w</p>
--	--	--	---	--

⁴ Art. 11 stanowi, że pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności.

⁵ Projekt zmierza do zagwarantowania osobom z niepełnosprawnościami zdolności do czynności prawnych i umowy asysty prawnej. Powyższe uwagi wskazują na zasadność określenia na nowo zakresu ustawy

⁶ Tak w komentarzu do art. 12 Konwencji o Prawach Sobów Niepełnosprawnych (str. 21 uzasadnienia).

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

		<p>oraz rezygnacji ze słowniczka ustawowego, na rzecz bezpośredniego regulowania zdefiniowanych pojęć w ramach instytucji, w których mają znaleźć zastosowanie.</p> <p>c) W celu zapewnienia osobie pełnoletniej faktycznego wsparcia przy prowadzeniu jej spraw proponuje się wprowadzenie instytucji kuratora wspierającego (art. 3 pkt 3 projektu). Należy mieć jednak na uwadze, że użycie przymiotnika „wspierający” dla określenia cechy szczególnej tego rodzaju kuratora nie jest właściwe. Cechą bowiem wszystkich instytucji określonych ustawą ma być pomoc osobie potrzebującej wsparcia. Uwzględniając mniej inwazyjny charakter tej instytucji, w porównaniu do kuratora reprezentującego, zasadne jest rozważenie określenie tej instytucji w inny sposób, np. mianem „kuratora asystującego”.⁷.</p> <p>d) W odniesieniu do asystentów prawnych (art. 3 pkt 4 projektu) wprowadzony został wymóg ukończenia 18 roku życia oraz nie korzystania z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, tzn. nie korzystania z asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego i pełnomocnika rejestrowanego. Nie jest zrozumiałe, dlaczego w odniesieniu do asystenta prawnego (strony umowy cywilnoprawnej) są stawiane dalej idące wymogi niż w odniesieniu do pełnomocnika rejestrowanego oraz zawodów</p>	<p>prowadzeniu swoich spraw przez osobę wspieraną, która jednak czynności prawnych dokonuje samodzielnie. Powyższe ma na celu odróżnienie tej instytucji od kurateli reprezentującej, która zawiera w sobie element reprezentacji w tym zastępstwa osoby wspieranej.</p> <p>Wymogi stawiane asystentom prawnym są tożsame do wymogów stawianych kuratorom wspierającym. Chodzi o osoby, które same nie wymagają żadnego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Odmienne kształtuje się sytuacja kuratora reprezentującego i pełnomocnika rejestrowanego, bowiem osoby te powoływane są to szerszego zakresu wsparcia. Brak jest zatem podstaw do wyeliminowania z grona kandydatów na kuratora reprezentującego czy tym bardziej pełnomocnika rejestrowanego osób, które np. wymagają pomocy w przekazaniu swojego oświadczenia woli.</p>
			Nazwa pełnomocnika jako „rejestrowany”

⁷ Rolą kuratora wspierającego będzie wsparcie faktyczne osoby pełnoletniej w prowadzeniu przez nią jej spraw, oznacza to rolę zbliżoną do „asystencji” (tak w uzasadnieniu str. 23).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>radcy prawnego i adwokata, gdzie wprowadzony został jedynie wymóg nieposiadania kuratora reprezentującego i umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Ponadto nie jest oczywiste czy w przypadku asystentów prawnych pełnomocnik rejestrowany musi być umocowany czy tylko ustanowiony (pomimo definicji zawartej w art. 3 pkt 5 projektu), biorąc pod uwagę chociażby definicję osoby wspieranej, gdzie wyraźnie wskazano, że definicja ta dotyczy osób, które mają umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.</p> <p>e) Pojęcie pełnomocnika rejestrowanego (art. 3 pkt 5 projektu) poza wątpliwościami już wcześniej zasygnalizowanymi (co do uregulowania w ustawie, zasadności wprowadzania tej definicji) nie powinno być „zarezerwowane” dla tej grupy pełnomocników. Przymiot bycia „zarejestrowanym” nie jest immanentnie związany z tą grupą pełnomocników. Odnosić się może potencjalnie do każdej kategorii pełnomocników, których dotyczy obowiązek rejestracji. W odniesieniu do tego rodzaju pełnomocnika, który może zastępować, który może skupiać w zakresie swoich działań uprawnienia wszystkich pozostałych podmiotów ustanawianych projektem (asystenta prawnego, kuratora wspierającego a nawet kuratora reprezentującego) zasadne</p>	<p>odnosi się do fakt, że umocowanie pełnomocnika wynikać będzie z rejestru.</p>
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			wydać się opisanie jako pełnomocnika wspierającego osobę pełnoletnią.	
7.	Rządowe Centrum Legislacji	Art. 2	Na tle propozycji brzmienia art. 2 projektu wątpliwości budzi proponowany model postępowania w sprawach osób potrzebujących wsparcia, ukierunkowany w pierwszej kolejności na „preferencje i poglądy, a zwłaszcza uprzednio wyrażone życzenia” takiej osoby, a dopiero w dalszej kolejności, tj. w przypadku niemożności ich ustalenia, na uwzględnienie „najlepiej pojętego interesu tej osoby”. Wydaje się, że najważniejszym kryterium w takich sprawach powinien być raczej interes osoby potrzebującej wsparcia - ewentualnie uwzględniany jednocześnie z „preferencjami i poglądami” oraz „uprzednio wyrażonymi życzeniami”. Należy przy okazji zauważyć, że wytyczne dla osób pełniących funkcje kuratora, określone w art. 16 projektu, pomijają kwestie działania w interesie osoby wspieranej, uwzględniając, spośród kryteriów wymienionych w art. 2, jedynie „preferencje i poglądy” osoby wspieranej. Poddaje się więc pod rozważenie uwzględnienie tego elementu w sposobie działania kuratora.	Wyjaśnienia do uwagi Zmieniono projekt w tym zakresie. art. 1 otrzymał brzmienie: Ustawa reguluje instrumenty wspieranego podejmowania decyzji mające na celu umożliwienie osobom pełnoletnim korzystanie ze zdolności do czynności prawnych w sposób zgodny z ich wolą, potrzebami, interesami, przy ustalaniu których uwzględnia się również wcześniej wyrażane poglądy. Aktualnie art. 2 zawiera słowniczek pojęć.
8.	Ministerstwo Finansów	Umowa asysty prawnej	Umowa asysty prawnej, co już zostało wcześniej zasygnalizowane, została uregulowana w sposób utrudniający ustalenie w sposób niebudzący wątpliwości wszystkich istotnych cech tej umowy. Wynika to z odesłania w zakresie nieuregulowanym do odpowiedniego stosowania przepisów o umowy zlecenia. Zastosowanie tego	Uwaga nieuwzględniona Środek wsparcia w postaci umowy asysty prawnej jest adresowany do osób, które mogą samodzielnie dokonywać czynności prawnych, zaś dla osób, które nie są w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			rodzaju techniki, choć powszechnie wykorzystywane w innych przypadkach, należy w ramach tego projektu ocenić krytycznie, biorąc pod uwagę adresatów przepisów, tj. osoby, które nie są w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem.	kierować swoim postępowaniem ustanawia się kuratora.
9.	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Art. 12 ust. 2	Odnosząc się do zaproponowanego brzmienia art. 12 proponuję rozważenie możliwości wprowadzenia przepisu, zgodnie z którym w przypadku braku kandydata na kuratora sąd będzie zwracał się o jego wskazanie również do powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby potrzebującej wsparcia i umieszczonej w rodzinnej pieczy zastępczej. Zaproponowane rozwiązanie wynika z faktu, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z późn. zm.), to powiat organizuje pieczę zastępczą. Osobą potrzebującą wsparcia może być również pełnoletni wychowanek rodzinnej pieczy zastępczej, przebywający w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka na zasadach przewidzianych w art. 37 ust. 2-6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W tym przypadku kuratorem wyznaczonym przez sąd w określonych sytuacjach mógłby zostać np. rodzic zastępczy bądź prowadzący rodzinny dom dziecka. Gmina natomiast, nie będąc jednostką właściwą w zakresie organizacji rodzinnej pieczy zastępczej, nie będzie miała wiedzy na temat możliwości	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			wskazania kandydata na kuratora. Ponadto, projektowany przepis art. 12 ust. 2 ustawy zakłada, że w przypadku braku kandydata na kuratora, sąd zwraca się o jego wskazanie do placówki, w której przebywa osoba potrzebująca wsparcia - w związku z tym zostaną zabezpieczone potrzeby osób umieszczonych w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zasadnym pozostaje stworzenie takiej możliwości również osobom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej.	
10.	Rządowe Centrum Legislacji	Art. 13	Z art. 13 projektu, określającego wymogi, jakie musi spełnić kandydat na kuratora, wobec braku ograniczeń w tym zakresie wynika, że kuratorem może zostać także osoba, która korzysta z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji – podczas gdy w odniesieniu do pełnomocnika rejestrowanego projekt wprost przesądza, że nie może nim być osoba, dla której został ustanowiony kurator reprezentujący albo dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany. Kwestia ta wymaga wyjaśnienia lub odpowiedniej korekty przepisów.	Uwaga uwzględniona
11.	Rządowe Centrum Legislacji	Art. 20	Zgodnie z art. 20 projektu – w razie zmiany kuratora dotychczasowy kurator jest obowiązany złożyć sądowi sprawozdanie końcowe z prowadzenia spraw osoby wspieranej. Instytucja sprawozdania końcowego nie występuje jednak w projektowanych przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, zwanej dalej „KPC” – które przewidują	Uwaga uwzględniona Projekt uległ zmianie. Przepisy dotyczące sprawozdań kuratora uregulowano w jednym akcie prawnym- k.p.c.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			z kolei okresowe sprawozdania dotyczące osoby wspieranej oraz ogólne sprawozdanie z zarządu majątkiem (dodawany art. 605(16) KPC). Niezależnie od uwag zawartych powyżej w pkt 2 zasadne byłoby jednak, aby regulacje dotyczące sprawozdawczości kuratora były uregulowane w jednym akcie.	
12.	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Art. 21	<p>Proponowane brzmienie art. 21 może rodzić istotne wątpliwości interpretacyjne, jak również wydaje się być przynajmniej częściowo niespójne z jego opisem w ramach uzasadnienia, które wskazuje, że:</p> <p><i>„W art. 21 wprowadza się dwie możliwości działania kuratora reprezentującego. Sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane:</i></p> <p><i>1) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo</i></p> <p><i>2) przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora.”</i></p> <p>W świetle art. 12 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz Komentarza nr 1 do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych wydaje się, że szczególnie ważne jest uznanie pełnej zdolności do czynności prawnych każdej osoby potrzebującej wsparcia, jak również zapewnienie szerokiego zakresu form wsparcia dostępnych dla tej osoby. W związku z powyższym proponuję nowe brzmienie art. 21 ust. 1: <i>„1. Ustanawiając kuratora reprezentującego sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw przy prowadzeniu, których czynności mogą być dokonywane:</i></p> <p><i>1) zarówno przez kuratora w imieniu osoby</i></p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.19. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.</p> <p>Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p><i>wspieranej, jak i przez osobę wspieraną;</i> <i>2) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej oraz</i> <i>przez osobę wspieraną za zgodą kuratora;</i> <i>3) przez osobę wspieraną za zgodą kuratora.”</i></p>	<p>potrzebowała wsparcia czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego skuteczność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania.</p>
13.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	Art. 21	<p>1) odnośnie do art. 21 ust. 1 oraz art. 27 pkt 4 projektu (w zakresie zmian do art. 16 § 2 i 3 ustawy - <i>Kodeks cywilny</i>) – w ocenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji projektowane przepisy dotyczące ustanowienia kuratora reprezentującego w zakresie m.in. określenia przez sąd rodzaju spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora albo osobę wspieraną, za zgodą kuratora wymagają ponownej analizy. Regulacje zawarte w ww. przepisach zostały częściowo powtórzone, co może budzić wątpliwości w ich stosowaniu, przy czym w art. 21 ust. 1 wskazano rodzaj i zakres spraw, a w zmienianym art. 16 § 3 rodzaj spraw;</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.21. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. W projektowanym art. 16 § 2 wskazano zakres spraw, zaś w § 3 rodzaj spraw.</p>
14.	Ministerstwo		Projekt przewiduje możliwość ustanawiania	Wyjaśnienie do uwagi

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Finansów		<p>kuratora reprezentującego dla osób potrzebujących wsparcia w zakresie, w jakim nie są w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Jednak w przeciwieństwie do pełnomocnika rejestrowanego kurator reprezentujący będzie mógł być ustanowiony przez sąd do załatwienia konkretnej sprawy, prowadzenia spraw określonego rodzaju albo prowadzenia wszelkich spraw (projektowany art. 16 § 1 i 2 kodeksu cywilnego). Jednak podobnie jak w przypadku pełnomocnika rejestrowanego projekt nie wskazuje w jaki sposób organy administracji publicznej będą weryfikowały legitymację procesową takiego kuratora. W celu zapewnienia właściwej reprezentacji osoby wspieranej oraz sprawnego działania przed wszystkimi organami KAS zasadne jest stworzenie rejestru takich kuratorów i elektroniczne udostępnianie informacji o kuratorach oraz zakresie ich umocowania Szefowi KAS.</p>	<p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.</p> <p>Projektodawca nie widzi obecnie konieczności wprowadzenia rejestru dla osób które mają ustanowionego kuratora reprezentującego. Aktualnie nie ma rejestru dla osób ubezwłasnowolnionych. Rozważane jest utworzenie „rejestru środków ochrony” oznaczającego rejestr, w którym zarejestrowane będą środki służące ochronie osoby dorosłej lub potwierdzone uprawnienia do reprezentacji, ale dopiero po wejściu w życie rozporządzenia, o którym mowa poniżej. Projekt rozporządzenia PE i Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania środków oraz współpracy w kwestiach dotyczących ochrony osób dorosłych (COM) (2023)280 – aktualnie pozostaje na końcowym etapie pierwszego czytania i założono, że zostanie przejęty w czasie Polskiej prezydencji.</p> <p>Kurator reprezentujący będzie posługiwał się odpisem prawomocnego orzeczenia sądu.</p>
--	----------	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

15.	Rządowe Centrum Legislacji	Art. 22	<p>W art. 22 projektu uregulowano zakres czynności na dokonanie których kurator reprezentujący musi uzyskać zezwolenie sądu. Zastrzeżenia budzi określenie tych czynności w formie katalogu otwartego, z jednoczesnym posłużeniem się nieprecyzyjnym określeniem o obowiązku uzyskania takiego zezwolenia „w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej”. Mając na względzie skutki dokonania tych czynności bez wymaganego zezwolenia, określone w art. 19 ust. 1 ustawy – Kodeks cywilny, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, czyli nieważność tej czynności, zakres tych czynności należy określić w sposób wyczerpujący – zwłaszcza, że analogiczny katalog, dotyczący czynności pełnomocnika rejestrowanego, ma charakter zamknięty (art. 109¹² § 1 Kodeksu cywilnego). Kurator powinien bowiem mieć możliwość jednoznacznego ustalenia, jakie czynności będą wymagały zezwolenia sądu.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W zakresie uwagi numer 8, dotyczącej projektowanego art. 22 ustawy, uprzejmie wskazuję, że projektodawca celowo posłużył się w treści projektu katalogiem otwartym. Po pierwsze trudno przewidzieć wszystkie sytuacje, kiedy zgoda sądu będzie niezbędna do prawidłowego wykonywania zadań kuratora reprezentującego. Po drugie zastosowanie otwartego katalogu czynności dokonywanych w imieniu osoby wspieranej przez kuratora, na jakie wymagana jest zgoda sądu, urealnia zindywidualizowanie wsparcia udzielanego przez kuratora. W odniesieniu bowiem do różnych osób wspieranych, w zależności od ich sytuacji majątkowej, rodzinnej i indywidualnych potrzeb, określona czynności może być uznana za sprawę ważną w rozumieniu projektowanego przepisu, lub nie. Przepis jest wzorowany na aktualnie obowiązującym art. 156 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Aktualnie przyjmuje się, że dokonanie czynności prawnej przez opiekuna z naruszeniem art. 156 k.r.o. powoduje bezwzględną nieważność czynności prawnej na podstawie art. 58 § 1 k.c.. Na gruncie projektowanej regulacji</p>
-----	----------------------------	---------	---	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				ustawodawca zdecydował się przesądzić o nieważności takiej czynności nadając nowe brzmienie art. 19 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny.
16.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji		2) odnośnie do art. 22 ust. 1 pkt 10 – w projektowanym art. 22 ust. 1 wskazano, że kurator reprezentujący powinien uzyskiwać zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej. Dotyczy to m.in. wszczynania postępowań w sprawach z zakresu stanu cywilnego (pkt 10). W związku z tą regulacją wyjaśnienia wymaga (lub ewentualnego doprecyzowania), o jakie postępowania chodzi. Czy dotyczy to postępowań sądowych (np. dotyczących spraw stanu – ustalenia pochodzenia dziecka, przysposobienia), czy także spraw realizowanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego przed kierownikiem usc (zawarcie małżeństwa, uznanie ojcostwa). Szczególnie istotne pozostaje przeanalizowanie projektowanych regulacji dotyczących małżeństwa (<i>ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego</i>). Powstaje pytanie, czy kurator reprezentujący (pełnomocnik rejestrowany) może lub powinien uzyskiwać (czy jest to dopuszczalne) zezwolenie sądu m.in. w kwestii zawarcia małżeństwa, z uwagi na przepisy prawa rodzinnego (np. art. 6 <i>ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy</i>). Należy przy tym zauważyć, że projektowany art. 109 ¹² § 1 <i>ustawy – Kodeks cywilny</i> (dotyczący pełnomocnika rejestrowanego),	Uwaga wyjaśniona Kurator reprezentujący, nawet w przypadku jego ustanowienia <i>do prowadzenia wszystkich spraw w imieniu osoby wspieranej</i> nigdy nie będzie posiadał uprawnień do dokonywania czynności o charakterze wyłącznie osobistym, analogicznie jak w przypadku opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej. Do czynności takich należy min. sporządzenie testamentu, zawarcie małżeństwa, złożenia oświadczenia o uznaniu dziecka. Kurator będzie miał natomiast uprawnienie do zainicjowania postępowania sądowego w zakresie stanu cywilnego np. o ustalenie ojcostwa czy zaprzeczenie ojcostwa. Samo zainicjowanie takiego postępowania nie rodzi jeszcze skutków prawnych. Podobne regulacje dotyczą pełnomocnika rejestrowanego. Umocowanie pełnomocnika rejestrowanego do działania w postępowaniach przed innymi organami władzy publicznej wynika z art. 109 (10) kc.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			zakładając zamknięty katalog czynności, do dokonania których wymagane jest zezwolenie sądu, nie zawiera spraw z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Przy czym projekt zakłada, że instytucje kuratora reprezentującego oraz pełnomocnika rejestrowanego są równoważne (projektowany art. 16 § 5 ustawy – <i>Kodeks cywilny</i> zakłada, że sąd nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli interesy osoby potrzebującej wsparcia są wystarczająco chronione w inny sposób. W szczególności sąd nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli został umocowany pełnomocnik rejestrowany);	
17.	Ministerstwo Finansów		<p>Pełnomocnictwo rejestrowane budzi szereg wątpliwości w zakresie skutków wprowadzenia tej instytucji do porządku prawnego. Daleko idące skutki dla osób wspieranych ustanowienia i umocowania pełnomocnika rejestrowanego wymagają szczególnej uwagi na etapie projektowania rozwiązań, ich wdrażania oraz możliwości skutecznego posługiwania się nimi w obrocie prawnym.</p> <p>a) Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 53 § 1 pkt 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego wywołuje skutek w postaci powstania z mocy prawa rozdzielenia majątkowej. Tym samym umocowanie pełnomocnika rejestrowanego ma wywoływać ten sam skutek co ogłoszenie upadłości jednego z małżonków i ustanowienie kuratora</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi-</p> <p>a) Możliwość (wyjątkowa) zastrzeżenia przez sąd, że ustanowienie kuratora reprezentującego nie wywołuje skutku w postaci rozdzielenia majątkowej małżeńskiej wynika z faktu, że sąd ma możliwość elastycznie określać zakres działania kuratora, a zatem ustanowić go np. w niewielkim zakresie i wyłącznie do majątku osobistego osoby wspieranej, co może uzasadniać odstępianie od ogólnej</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>reprezentującego. Z tą jednak różnicą, że w przypadku kuratora reprezentującego skutek ten nie wystąpi w przypadku, gdy sąd tak postanowi. Nie jest w tym kontekście zrozumiałe, dlaczego w przypadku kuratora wyznaczanego przez sąd taką możliwość przewidziano, a osoby wspieranej pozbawia się takiej możliwości w przypadku umocowania przez nią podmiotu o porównywalnych kompetencjach. Rozdzielność majątkowa wywołuje daleko idące skutki w majątku małżonków. Skutek ten wystąpi niezależnie od tego kto zostanie wyznaczony przez osobę wspieraną do pełnienia tej roli. Przyjąć jednak należy, że mocodawca w pierwszej kolejności weźmie pod uwagę wyznaczenia do tej roli członków najbliższej rodziny, tj. przede wszystkim współmałżonka oraz dzieci, które również przed ustanowieniem pełnomocnika rejestrowanego mogą dysponować pełnomocnictwami ogólnymi do reprezentacji i dysponowania mieniem współmałżonka czy rodzica. Nie jest w związku z tym uzasadnione pozbawienie osoby wspieranej możliwości decydowania o zniesieniu wspólności majątkowej w przypadku wyznaczenia do pełnienia roli pełnomocnika rejestrowanego członków najbliższej rodziny mocodawcy.</p> <p>b) Pełnomocnictwo rejestrowane ma obejmować umocowanie do dokonywania wszelkich czynności związanych z osobą i majątkiem</p>	<p>zasady. W przypadku pełnomocnika rejestrowanego to ustawa reguluje zakres jego umocowania.</p> <p>b) Rejestr Pełnomocnictw będzie dostępny dla każdego zainteresowanego także dla urzędów podatkowych, ponadto zg. z art. 95zr § 3. Krajowa Rada Notarialna udostępnia także informacje o: numerze PESEL, dacie i miejscu</p>
--	--	--	---	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>mocodawcy i podlega wpisowi do Rejestru Pełnomocnictw (projektowany art. 109(10) § 2 i 4 kodeksu cywilnego). Rejestr ten ma być udostępniany przez notariuszy wyłącznie sądom. W takim przypadku pełnomocnik rejestrowany będzie zmuszony do każdorazowego składania pełnomocnictwa do akt konkretnej sprawy prowadzonej przez organy administracji publicznej. Każdorazowe złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa (jego odpisu, wypisu lub kopii) w sprawie z zakresu administracji publicznej lub w postępowaniu sądowym implikuje obowiązek zapłaty opłaty skarbowej w wysokości 17 zł, stosownie do części IV załącznika do ustawy o opłacie skarbowej. Jednakże w przypadku pełnomocnictwa rejestrowanego nie wystarczy przedłożenie dokumentu pełnomocnictwa, gdyż do stwierdzenia legitymacji procesowej konieczne byłoby powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego, które następuje dopiero z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw (projektowany art. 109(10) § 5 kodeksu cywilnego). Projekt nie wyjaśnia w jaki sposób organy administracji publicznej będą ustalały zdolność procesową pełnomocnika</p>	<p>urodzenia, innych danych umożliwiających jednoznaczną identyfikację pełnomocnika rejestrowanego lub rejestrowanego pełnomocnika podstawionego w drodze weryfikacji. Udostępnianie numeru PESEL albo daty i miejsca urodzenia oraz innych danych umożliwiających jednoznaczną identyfikację w drodze weryfikacji, polega na porównaniu przekazanych danych z danymi zawartymi w Rejestrze Pełnomocnictw. Wynikiem udostępniania danych w tym trybie jest potwierdzenie zgodności przekazanych danych albo raport niezgodności danych.</p>
--	--	--	---	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>rejestrowanego. W celu uznania pełnomocnika rejestrowanego za pełnomocnika ogólnego w sprawach podatkowych, w rozumieniu art. 138d § 1 Ordynacji podatkowej⁸, konieczne byłoby zapewnienie dostępu do Rejestru Pełnomocnictw rejestrowanych organom Krajowej Administracji Skarbowej (KAS). To z kolei wymaga wprowadzenia podstawy prawnej do przekazywania informacji objętych Rejestrem Pełnomocnictw rejestrowanych przez Krajową Radę Notarialną (KRN), wdrożenia rozwiązań informatycznych, które umożliwią elektroniczne przekazywanie tych informacji do Szefa KAS przez KRN oraz wprowadzenie możliwości wyszukiwania pełnomocnictw przez urzędników prowadzących postępowania, w których ten pełnomocnik jest umocowany do działania w imieniu osoby wspieranej. W takim przypadku konieczne byłoby uzgodnienie działań jakie muszą zostać podjęte w celu wdrożenia tych rozwiązań informatycznych i określenie kosztów niezbędnych w ich wdrożenia. Zasadnym jest zatem podjęcie w tym zakresie przez Ministerstwo Sprawiedliwości rozmów z Krajową Radę Notarialną i Ministerstwem Finansów.</p>	
18.	Ministerstwo Zdrowia	Art. 27 pkt 12 (art. 109 ¹⁰ § 5 ustawy z dnia 23	Zgodnie z § 5: Powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego następuje z chwilą	Uwaga nieuwzględniona

⁸ art. 138. § 1. Pełnomocnictwo ogólne upoważnia do działania we wszystkich sprawach podatkowych oraz w innych sprawach należących do właściwości organów podatkowych.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

		kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny)	<p>wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw, dokonywanego na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Niemniej w ocenie MZ, z uwagi na to, że wpis ten ma charakter elektroniczny brak jest określenia momentu od jakiego ww. pełnomocnik może skutecznie działać. W związku z czym proponujemy dodanie zdania drugiego w ww. przepisie, aby nie było wątpliwości w tym zakresie.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>§ 5. Powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego następuje z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw, dokonywanego na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Z tą chwilą pełnomocnik rejestrowany jest obowiązany rozpocząć realizowanie swoich zadań.</p>	Powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego następuje z chwilą określoną w art. 109(10) § 5 k.c. Od tej chwili pełnomocnik rejestrowany jest umocowany do reprezentowania mocodawcy. Pełnomocnictwo jest jednostronną czynnością prawną, udzielenie pełnomocnictwa nie powoduje nałożenia na pełnomocnika obowiązku działania w określonym momencie. Tego rodzaju kwestie mogą być ewentualnie uregulowane w stosunku podstawowym.
19.	Ministerstwo Zdrowia	Art. 27 pkt 12 (art. 109 ¹¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny)	Należy rozważyć doprecyzowanie przepisu dotyczącego osoby, która może zostać wyznaczona pełnomocnikiem rejestrowanym. Wydaje się, że przesłanką wykluczającą możliwość pełnienia przedmiotowej funkcji, nie powinien być sam fakt wyznaczenia kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego, ale okoliczność, w której za tę osobę działają umocowani pełnomocnicy. Uwaga ta nawiązuje do wątpliwości	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>z ww. uwagi nr 1 związanych z niejednoznacznym określeniem rozpoczęcia działania przez ww. pełnomocnika. Przy czym należy rozważyć czy w tym kontekście zmiany nie wymagają inne regulacje, np. art. 109¹⁴ k.c.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Art. 109¹¹. § 1. Pełnomocnikiem rejestrowanym może być osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo nie powstało umocowanie pełnomocnika rejestrowanego.</p>	<p>chwili pełnomocnik rejestrowany jest umocowany do reprezentowania mocodawcy.</p>
20.	Rządowe Centrum Legislacji	Art. 27 pkt 22 (art. 1032 § 2 k.c.)	<p>W propozycji brzmienia art. 1032 § 2 zdanie drugie Kodeksu cywilnego (art. 27 pkt 22 projektu) sformułowanie „spadkobiercy, co do którego istnieje podstawa do ubezwłasnowolnienia” zastąpiono sformułowaniem „spadkobiercy, który ze względu na stan zdrowia nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem”. Należy zauważyć, że określonego „stanu zdrowia” nie wskazano wprost jako okoliczności branej pod uwagę przy ocenie zasadności ustanowienia kuratora reprezentującego i kuratora wspomagającego (przyszły „stan zdrowia” jest jedynie okolicznością istotną dla ustanowienia pełnomocnika rejestrowego). W zmienianym przepisie odniesienie do okoliczności uzasadniających ubezwłasnowolnienie nie zostanie więc zastąpione odniesieniem do okoliczności</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zmieniono zdanie drugie par. 2 art. 1032 k.c.</p> <p><i>Nie dotyczy to spadkobiercy małoletniego oraz spadkobiercy, który nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem.</i></p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			uzasadniających ustanowienie kurateli dla osób pełnoletnich – co jednak wydawałoby się logicznym skutkiem zakładanego zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia instytucją kurateli dla osób pełnoletnich. Kwestia ta wymaga wyjaśnienia lub odpowiedniej korekty ww. regulacji. Zauważa się także, że z uwagi na ocenny charakter przesłanki określonego „stanu zdrowia”, mogą powstać wątpliwości co do interpretacji nowego brzmienia ww. przepisu – co wydaje się szczególnie istotne, skoro zmieniany przepis dotyczy zasad odpowiedzialności za długi spadkowe.	
21.	Ministerstwo Zdrowia	Art. 26 (art. 605 ³ § 1)	Zasadnym wydaje się rozszerzenie katalogu podmiotów, które mogą zgłosić wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego. Pozwoliłoby to na uwzględnienie np. sytuacji osób niezdolnych do wyrażenia woli, w szczególności nieprzytomnych, które znajdują się w podmiocie leczniczym i z uwagi na stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie składać wniosków bądź wyrażać zgody na określone świadczenia medyczne, a nie ma też innych osób wskazanych obecnie w projekcie, które miałyby wiedzę na temat sytuacji tej osoby i które z wnioskiem o ustanowienie kuratora mogłyby wystąpić. W takich przypadkach wniosek mógłby zostać zgłoszony np. przez przedstawiciela podmiotu leczniczego. Należy zwrócić także uwagę, że informację o osobie potrzebującej wsparcia, mogą posiadać, poza podmiotami wymienionymi w	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Projektodawca uwzględnił uwagę w części dodając do kręgu wnioskodawców prokuratora. W pozostałym zakresie uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Ponadto, zgodnie z art. 572 k.p.c. każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>projekcie, także np. sąsiadka, pracownik pomocy społecznej, pielęgniarka środowiskowa. Zatem proponujemy dodanie pkt 8 we wskazanym brzmieniu.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Dodanie pkt 8 w brzmieniu: „8) każda osoba posiadająca wiedzę o osobie potrzebującej wsparcia kuratora reprezentującego.”</p>	
22.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji		<p>3) odnośnie do art. 28 pkt 1 (w zakresie zmian do art. 5 ustawy - <i>Kodeks rodzinny i opiekuńczy</i>) oraz art. 28 pkt 9 (w zakresie zmian do art. 77 ww. kodeksu) - zgodnie z projektowanym art. 5 kierownik urzędu stanu cywilnego, który dowiedział się o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie zamierzonego małżeństwa albo dowiedział się, że osoba zamierzająca zawrzeć małżeństwo znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, odmówi przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński lub wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 4, a w razie wątpliwości zwróci się do sądu o rozstrzygnięcie, czy małżeństwo może być zawarte. Zmiana obecnej treści art. 5 ustawy - <i>Kodeks rodzinny i opiekuńczy</i> polega na rozszerzeniu katalogu okoliczności skutkujących odmową przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński lub wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 4 przez dodanie negatywnej przesłanki dotyczącej</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Pojęcie <i>stan wyłączający świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli</i> należy interpretować zgodnie z dorobkiem doktryny i orzecznictwa do art. 82 k.c. Pojęcie <i>dostateczne rozeznanie</i> należy rozumieć jak w art. 388, 899, 930, 1010 k.c.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>stanu wyłączającego świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Mając powyższe na uwadze wydaje się, że należałoby wyjaśnić (np. w uzasadnieniu), w jakich sytuacjach i na jakiej podstawie, kierownicy usc będą mogli stwierdzić powyższe w stosunku do nupturienta. Kierownicy urzędów stanu cywilnego mogą mieć wątpliwości z interpretacją tego przepisu i sposobu ustalania powyższego. Może to spowodować różnorodną praktykę kierowników usc przy procedurze poprzedzającej zawarcie małżeństwa. Dodatkowo w art. 28 pkt 9 dotyczącym zmiany art. 77 ustawy - <i>Kodeks rodzinny i opiekuńczy</i> projekt posługuje się pojęciem „dostatecznego rozeznania”. Brak jest jednak jego definicji w projektowanych przepisach. Zasadne jest wyjaśnienie powyższego przez projektodawcę np. w uzasadnieniu. Może to spowodować różnorodną praktykę kierowników usc. Ponadto, zasadne jest także rozróżnienie i wyjaśnienie pojęć używanych w projekcie „dostateczne rozeznanie” i „stan wyłączający świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli”;</p>	
23.	Ministerstwo Finansów		<p>Zgodnie z projektowanym art. 65 § 1(1) kodeksu postępowania cywilnego osoba pełnoletnia nie ma zdolności procesowej w zakresie w jakim został umocowany kurator reprezentujący. Jednocześnie przesądzono, że osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego w zakresie jego</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.21. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.</p> <p>Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>umocowania. Z kolei, w przypadku gdy dla osoby wspieranej został umocowany pełnomocnik rejestrowany, osoba ta – jak się wydaje posiada zdolność procesową – a jedynie podejmuje czynności procesowe przez tego pełnomocnika (art. 65 § 2 i 3 kodeksu postępowania cywilnego). Rozwiązanie przewidujące pozbawienie osób wspieranych zdolności procesowej jest niespójne ze zmianami wprowadzonymi w kodeksie cywilnym oraz założeniem projektu, zgodnie z którym zdolność do czynności prawnych, a więc uznanie, że można podejmować samodzielne decyzje o znaczeniu prawnym, przysługuje każdej osobie przez sam fakt jej człowieczeństwa i nie można jej w tej zdolności ograniczać ani tym bardziej jej odbierać. Każdej osobie pełnoletniej powinna przysługiwać nie tylko zdolność sądowa (zdolność do bycia stroną w postępowaniu) ale również zdolność procesowa rozumiana jako zdolność do podejmowania czynności w postępowaniu. Nie musi to oznaczać, że osoba wspierana nie będzie jednocześnie obowiązana do korzystania ze wsparcia kuratora reprezentującego czy pełnomocnika rejestrowanego w postępowaniach przed sądami cywilnymi i administracyjnymi oraz organami administracji publicznej.</p> <p>Przyjęte rozwiązanie jest ponadto niespójne, gdyż przewiduje pozbawienie zdolności procesowej</p>	<p>prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania.</p>
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>osoby wpieranej w przypadku, gdy ustanowiono kuratora reprezentującego, natomiast skutku takiego nie przewidziano z momentem umocowania przedstawiciela rejestrowanego. Projekt wymaga zatem korekty w zakresie w jakim wyłącza zdolność procesową w przypadku osób wpieranych przez kuratora reprezentującego. W ślad za zmianami w przepisach kodeksu postępowania cywilnego weryfikacji wymaga konieczność wprowadzenia zmian w szeregu innych ustaw, które odwołują się do zdolności procesowej przed sądami administracyjnymi i organami administracji państwowej.</p>	<p>Celem ochrony praw stron oraz zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania przewidziano szczególne regulacje odnoszące się do postępowań sądowych.</p> <p>Uwaga częściowo zasadna co do potrzeby wprowadzenia zbliżonych rozwiązań w postępowaniu administracyjnym oraz sądowno administracyjnym. Nie ma natomiast mowy o niespójności przyjętych rozwiązań tylko dlatego, że odstąpiono od automatycznego wyznaczania zakresu działania w procesie kuratora reprezentującego jako odbicia zdolności do czynności prawnych na rzecz dostosowania tego zakresu do rzeczywistych potrzeb i stworzenia procedur zapewniających niejako na bieżąco możliwość dostosowania poziomu wsparcia do potrzeb w konkretnym postępowaniu. Stąd też możliwość w szczególnych wypadkach ustanowienia przez sąd pełnomocnika z urzędu nawet bez wniosku strony, ustanowienia kuratora procesowego w przypadku czynności niecierpiących zwłoki, a nawet wystąpienia o ustanowienie kuratora reprezentującego lub zmianę zakresu umocowania kuratora już ustanowionego. W nowych</p>
--	--	--	--	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>rozwiązaniach podstawowym założeniem jest to, że poziom wsparcia jest dostosowany do potrzeb osoby wspieranej i może być różny w sferze prawa materialnego i procesowego. Potrzeby te są badane i oceniane w postępowaniu, w którym zostaje ustanowiony kurator, gdyż wówczas jest określony zakres jego umocowania. Przy czym nie ma mowy o jakimkolwiek automatyzmie, tylko o każdorazowym czasowym określeniu poziomu niezbędnego wsparcia. Jeżeli ustanawiając kuratora reprezentującego sąd uzna, że w jakimkolwiek zakresie kurator też powinien działać w postępowaniu sądowym za osobę wspieraną to w tym zakresie nie może działać osoba wspierana. Konieczne jest zapewnienie możliwości efektywnego prowadzenia procesu chociażby też względu na jego pozostałych uczestników. Kurator reprezentujący może zostać ustanowiony do dokonania jednej czynności np. zbycia określonej nieruchomości i podjęcia wszystkich związanych z taką umową czynności, w tym procesowych. W takim przypadku w postępowaniu wieczystoksięgowym dot. wpisów związanych ze zbyciem powinien działać kurator reprezentujący, ale w każdym innym postępowaniu, które nie</p>
--	--	--	--	---

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>jest związane ze zbyciem nieruchomości, osoba wspierana może działać samodzielnie. Przy tak określonym zakresie umocowania kuratora reprezentującego, gdy zostanie wszczęty proces o ważność tej umowy, osoba wspierana powinna działać przez kuratora reprezentującego. Jest to uzasadnione tym, że skoro kurator podejmował czynności składając w zastępstwie osoby wspieranej oświadczenie o zbyciu, to ma najpełniejszą wiedzę i może w pełni przedstawić stanowisko w sprawie. Natomiast w sytuacji, gdy kurator reprezentujący został umocowany tylko w zakresie wyrażenie zgody na dokonanie czynności zbycia nieruchomości, to czynności procesowe w procesie dotyczącym także zbycia nieruchomości podejmuje sama osoba wspierana. Każdorazowo umocowanie do działania w postępowaniu przez kuratora reprezentującego za osobę wspieraną musi wynikać z postanowienia sądu o ustanowieniu kuratora reprezentującego. Inaczej natomiast wygląda sytuacja, gdy uaktywniło się pełnomocnictwo rejestrowane. Konieczną przesłanką powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego jest zaistnienie takie stanu zdrowia, który powoduje niemożność</p>
--	--	--	--	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez mocodawcę. Konieczne jest zatem, aby pełnomocnik rejestrowany działał także w procesie za mocodawcę. Oczywiście stan zdrowia i jego tak poważne konsekwencje mogą mieć przemijający charakter i wówczas nie ma przeszkód, aby mocodawca odwołał pełnomocnictwo rejestrowane, gdy chce samodzielnie działać w procesie lub w inny niż ustawowy sposób ukształtować zakres umocowania pełnomocnika rejestrowanego.</p>
24.	Rządowe Centrum Legislacji	Art. 28 pkt 11 (art. 119 § 2 k.r.o)	<p>Zgodnie z art. 119 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy przesłanką konieczną do przysposobienia jest wymóg zgody rodziców przysposobianego – przy czym przysposobienia można dokonać (z uwagi na szczególne okoliczności i dobro dziecka) także przy braku takiej zgody, jeżeli mieliby ją wyrażać rodzice, których zdolność do czynności prawnych jest ograniczona. W projektowanej zmianie ww. przepisu dodaje się regulację dopuszczającą orzeczenie przysposobienia bez zgody rodziców także w przypadku, gdy dla <u>jednego z nich</u> ustanowiony jest kurator reprezentujący. Na tle tego przepisu wyjaśnienia jednak wymaga, czy możliwe będzie dokonanie przysposobienia także</p>	<p>Uwaga wyjaśniona</p> <p>Projektodawca zrezygnował z proponowanej regulacji.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p><u>przy braku zgody tego z rodziców, wobec którego nie ustanowiono kuratora reprezentującego.</u></p> <p>Zauważenia przy tym wymaga, że w przepisie tym nie uwzględniono przypadku ustanowienia dla któregośkolwiek z rodziców przysposobianego umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.</p>	
25.	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Art. 29 pkt 8 (projektowany art. 605 ¹⁰ § 1)	<p>W odniesieniu do projektowanego art. 605¹⁰ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568), objętego art. 29 pkt 8 Projektu, zawierającego niewyczerpujące wyliczenie elementów, które powinno określać postanowienie o ustanowieniu kuratora reprezentującego lub wspierającego (w zw. z projektowanym art. 605¹⁹ ustawy – Kodeks postępowania cywilnego), proponuję, aby w/w przepis art. 605¹⁰ § 1 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego wskazywał zakres danych określonych postanowieniem, o którym mowa w tym artykule, w szczególności w sposób odpowiadający zakresowi ujętemu w art. 5 ust. 3 ustawy o CEIDG. Stosownie do art. 5 ust. 3 ww. ustawy, dane przedstawiciela ustawowego, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 3 i 7, obejmują: imię i nazwisko oraz odpowiednie dane, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, 2 i 5-7 (tj. imię i nazwisko, PESEL, data urodzenia jeśli nie posiada numeru PESEL, firmę, obywatelstwo, adres do doręczeń, adres stałego miejsca wykonywania działalności, adres do doręczeń elektronicznych, dane kontaktowe), a także numer identyfikacji</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Przepis nie określa ściśle co powinno zawierać postanowienie, posługuje się pojęciem <i>w szczególności</i> a zatem zawiera katalog otwarty. Poza tym w ocenie projektodawcy dane, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o CEIDG nie muszą być ujawnione w postanowieniu sądu, ponieważ mogą być przekazane do CEIDG np. poprzez wypełnienie odpowiedniego formularza w systemie (co przewiduje aktualna wersja projektu). Znaczenie bowiem ma fakt poinformowania CEIDG i przesłania wszystkich istotnych informacji, a nie dokument, w którym będą zawarte te informacje.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>podatkowej (NIP) o ile posiada.</p> <p>Tymczasem Projekt pomija obowiązek zgłoszenia do CEIDG informacji wynikających z prawomocnego postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego dla osoby wspieranej, której udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego. W projektowanym art. 605¹⁰ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego przewiduje się, że sąd niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od daty uprawomocnienia, przesyła jedynie Krajowej Radzie Notarialnej prawomocne postanowienie o ustanowieniu kuratora reprezentującego dla osoby wspieranej, której udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego. W związku z powyższym, proponuję rozważenie uzupełnienia Projektu o przepis stanowiący, że sąd zgłasza do CEIDG prawomocne ustanowienie kuratora reprezentującego dla osoby wspieranej, której udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego.</p> <p>W kontekście powyższego wskazać także należy, że zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o CEIDG przedsiębiorca wpisany do CEIDG może opublikować za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CEIDG informację o swoim pełnomocniku lub prokurencie, przy czym zgodnie z art. 39 ust. 3 i 4 ustawy o CEIDG opublikowanie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CEIDG informacji o pełnomocniku jest</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>równoznaczne w skutkach z udzieleniem pełnomocnictwa na piśmie, a o prokurencie – z ustanowieniem prokury. Jak wynika z Projektu, umocowanie pełnomocnika rejestrowanego powstanie z chwilą dokonania wpisu protokołu poświadczenia tego pełnomocnictwa w Rejestrze Pełnomocnictw prowadzonym przez Krajową Radę Notarialną. Zgodnie z projektowanym art. 10914 ustawy – Kodeks cywilny z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego wygasają pełnomocnictwa udzielone przez mocodawcę, obejmujące umocowanie do czynności wchodzących w zakres pełnomocnictwa rejestrowanego za wyjątkiem pełnomocnictw w postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi, a także pełnomocnictw, w stosunku do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasających na wypadek śmierci mocodawcy lub pełnomocnika oraz prokury. Mając na uwadze powyższe, proponuję rozważenie uwzględnienia instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego i pełnomocnika rejestrowanego w przepisach ustawy o CEIDG, w szczególności w zakresie zgłoszenia do CEIDG informacji o powstaniu umocowania pełnomocnika rejestrowanego oraz wygaśnięciu tego umocowania – np. poprzez przekazywanie z Rejestru Pełnomocnictw do CEIDG informacji o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do przedmiotowego Rejestru. Jest to istotne także dlatego, że stosownie do</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			projektowanego 109 ⁷ § 3 pkt 2 ustawy – Kodeks cywilny prokura wygasa z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla prokurenta.	
26.	Ministerstwo Finansów		<p>Wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego może złożyć szereg podmiotów wymienionych w projektowanym art. 605(3) kodeksu postępowania cywilnego, w tym gmina i organizacje pozarządowe. Należy mieć jednak na uwadze, że katalog ten nie jest zamknięty, gdyż zgodnie z obowiązującymi przepisami Ordynacji podatkowej (art. 138 § 1) i Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 34) wnioski o ustanowienie kuratorów (przedstawicieli) w toku postępowania mogą składać również organy podatkowe i inne organy administracji państwowej.</p> <p>W tym miejscu zwrócić należy uwagę, że projekt nie zawiera zmian tych przepisów, których dostosowanie jest konieczne ze względu na tworzone nowe instytucje (kurator) oraz modyfikację pojęcia zdolności do czynności prawnych.</p>	<p>uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z art. 572 § 1 k.p.c. każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy. Stosowne zaś do § 2 obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, placówkach oświatowych, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi.</p> <p>Zgodnie zaś z projektowanym art. 605 (1)§2 k.p.c. Sąd może z urzędu wszcząć postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego.</p> <p>W świetle powyższego, sąd z urzędu – na skutek zawiadomienia, może z urzędu wszcząć postępowanie o ustanowienie kuratora.</p>
27.	Ministerstwo Finansów		Jeżeli osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego przysługuje władza rodzicielska	Wyjaśnienie do uwagi

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>nad małoletnim dzieckiem lub jest ona opiekunem prawnym takiego dziecka, są z urzędu zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy (projektowany art. 605(11) kodeksu postępowania cywilnego). Projekt nie wyjaśnia w jaki wpływ ustanowienia kuratora reprezentującego dla przedstawiciela ustawowego dziecka będzie miało ustanowienie kuratora reprezentującego. Czy ten kurator będzie uprawniony do wykonywania władzy rodzicielskiej wobec dziecka osoby wpieranej? Jaki będzie zakres jego uprawnień w odniesieniu do małoletniego? W jakie czynności będzie zmuszony podjąć właściwy sąd opiekuńczy w przypadku otrzymania takiego zawiadomienia?</p>	<p>Sąd opiekuńczy będzie miał obowiązek rozważyć wszczęcie sprawy z urzędu o ograniczenie władzy rodzicielskiej albo jej pozbawienie. Nowe regulacje nie pozbawiają ochrony małoletnich, w sytuacji gdy dla jednego z rodziców ustanowiono kuratora reprezentującego. Aktualnie, gdy nastąpiło orzeczenie ubezwłasnowolnienia (zarówno całkowitego jak i częściowego) rodzic tracił z mocy prawa władzę rodzicielską nad posiadanymi dziećmi i nie mógł jej nabyć nad dziećmi urodzonymi przed uchyleniem ubezwłasnowolnienia. Po uchyleniu ubezwłasnowolnienia osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, a tym samym pełną władzę rodzicielską, pomimo ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego. Ingerencje w wykonywanie władzy rodzicielskiej będą odbywały się na dotychczasowych zasadach (np. na podstawie art. 100 lub 109 k.r.o.). Projekt przewiduje regulację zobowiązującą sąd do zawiadomienia z urzędu właściwego sądu opiekuńczego jeżeli osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem lub jest ona opiekunem prawnym takiego dziecka (projektowany</p>
--	--	--	---	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				art. 605(11) k.p.c.).
28.	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Art. 29 pkt 8 projektu ustawy (wprowadzający do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego nowy art. 605 ¹³ ust. 3)	Art. 29 pkt 8 projektu ustawy (wprowadzający do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego nowy art. 605 ¹³ ust. 3), przewiduje pokrywanie wynagrodzenia kuratora z dochodów lub majątku osoby wspieranej, a jeżeli nie ma ona odpowiednich dochodów lub majątku, wynagrodzenie jest pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej. Wskazanie przepisów o pomocy społecznej nie znajduje uzasadnienia, ponieważ w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 i 1572) nie ma przepisów regulujących wynagrodzenie dla kuratorów wszystkich rodzajów - w związku z czym nowy przepis będzie rodził poważne problemy z jego stosowaniem. Wskazana ustawa zawiera przepisy dotyczące wypłaty (a nie przyznawania) wynagrodzenia dla opiekuna prawnego – po projektowanych zmianach będzie to wynagrodzenie dla tymczasowego kuratora reprezentującego. Wypłata wynagrodzenia dla opiekuna prawnego, zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej należy do zadań zleconych gminie, która na ten cel otrzymuje środki z dotacji z budżetu państwa. Wypłata wynagrodzenia dla innych kuratorów niż tymczasowy kurator reprezentujący nie będzie zatem mogła być finansowana z dotacji z budżetu państwa i będzie rodzić obciążenie finansowe gmin, które na ten cel	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Zmieniono art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Skutki finansowe dla budżetu gmin nie powinny ulec zmianie. Przepis jest wzorowany na obecnie obowiązującym art. 162 krio. Należy przypuszczać, że liczba ustanowionych kuratorów reprezentujących nie będzie większa niż liczba obecnie ustanawianych opiekunów prawnych.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>będą musiały wydatkować środki na zasiłki dla osób pozostających w ubóstwie.</p> <p>Analogiczną uwagę pragnę zgłosić do zaproponowanego brzmienia art. 605¹⁵ dotyczącego zwrotu nakładów i wydatków, które to koszty nie są obecnie uwzględnione w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do opiekunów prawnych.</p> <p>Jednocześnie, należy zwrócić uwagę, iż w OSR nie wskazano skutków finansowych projektowanego rozwiązania dla budżetów gmin.</p> <p>W związku z powyższym proponuję skreślenie wyrazów: „na podstawie przepisów o pomocy społecznej”.</p>	
29.	Rządowe Centrum Legislacji	Art. 29 pkt 8 lit. b (art. 605 ¹⁶ § 4 k.p.c.	<p>Na tle propozycji brzmienia art. 605¹⁶ § 4 KPC (art. 29 pkt 8 lit. b projektu), zawierającego upoważnienie ustawowe do określenia w drodze rozporządzenia wzoru sprawozdania dotyczącego osoby wspieranej oraz wzoru sprawozdania z zarządu majątkiem zauważa się, że przepisy materialne kodeksu powinny być uzupełnione o zakres informacji objęty tymi sprawozdaniami. Niewystarczająca w tym zakresie jest zawarta w upoważnieniu ustawowym wytyczna w postaci obowiązku „objęcia” wzorem „w szczególności informacji na temat wszystkich objętych zakresem postanowienia sądu czynności odnoszących się do finansów osoby wspieranej, jak również szczegółowych informacji na temat wszelkich</p>	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			kosztów, wydatków i wynagrodzeń kuratora”.	
30.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji		<p>4) art. 34 pkt 5 wprowadzający zmiany do <i>ustawy – Prawo o notariacie</i> (art. 95zo § 12 ust. 2, art. 95zp pkt 5-7, art. 95zr § 2 i 3 tej ustawy) - w zakresie użytych w projekcie sformułowań „numer PESEL, a w przypadku jego nieposiadania” (art. 95zo § 12 ust. 2) oraz „numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), jeżeli go posiada, a w przypadku jego braku” (art. 95zp pkt 5-7) należy dokonać ich ujednolicenia przez zastosowanie zwrotu „numer PESEL, a w przypadku jego braku”. Taka terminologia stosowana jest obecnie w wielu obowiązujących aktach prawnych oraz jest rekomendowana przez Ministerstwo SWiA przy opiniowaniu projektów aktów prawnych. Analogiczna uwaga dotyczy art. 95zr § 2 i 3. Dodatkowo należy wskazać na powtarzane w przepisach ustawy sformułowanie „numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL)”. Z uwagi na powszechność numeru PESEL wystarczające jest wskazanie wyłącznie zwrotu „numer PESEL”.</p> <p>W art. 95zp, mając na uwadze istotną rolę jaką będzie odgrywał wprowadzany niniejszym projektem Rejestr Pełnomocnictw, pod rozwagę poddaje się analizę zakresu danych, jakie gromadzone będą w tym rejestrze. Zakres danych zawartych w projektowanych przepisach może nie być wystarczający do weryfikacji danych</p>	<p>Uwagi o charakterze legislacyjnym dot. numeru PESEL uwzględniono.</p> <p>Uwaga uwzględniona w zakresie dotyczącym poszerzenia danych identyfikacyjnych gromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw poprzez dopisanie w przypadku braku numeru PESEL możliwości zamieszczenia w RP oprócz daty i miejsca urodzenia „innych danych umożliwiających jednoznaczną identyfikację, w szczególności numeru paszportu i oznaczenia państwa wystawiającego paszport albo zagraniczny numer identyfikacji.”</p> <p>W zakresie dotyczącym wątpliwości co do sposobu informowania Rejestru Pełnomocnictw o zgonie osób zarejestrowanych w Rejestrze Pełnomocnictw dodano w art. 95zn § 3 w brzmieniu:</p> <p>„Notariusz przed zamieszczeniem w Rejestrze Pełnomocnictw danych mocodawcy oraz pełnomocnika rejestrowanego potwierdza jego tożsamość w Rejestrze PESEL za pośrednictwem systemu teleinformatycznego służącego do prowadzenia Rejestru Pełnomocnictw.”</p> <p>oraz § 5 w brzmieniu: „Po dokonaniu</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>dotyczących mocodawcy, pełnomocnika rejestrowanego, czy też rejestrowanego podstawionego pełnomocnika w przypadku, gdy osoba taka nie posiada numeru PESEL. Projektowany art. 95zp w pkt 5-7 wymienia, jako jedną z danych gromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw, numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia. W praktyce mogą wystąpić przypadki kilku osób o takich samych danych osobowych, dacie i miejscu urodzenia. Zasadnym jest rozważenie, czy w przypadku braku numeru PESEL należy również wymagać podania dodatkowych danych dotyczących rodzaju, serii i numeru dokumentu potwierdzającego tożsamość. Informacyjnie należy także wskazać, że w przypadku cudzoziemca posiadającego numer PESEL, który może być jedną z osób wymienionych w projektowanym przepisie, mogą wystąpić sytuacje, w których w rejestrze PESEL brak będzie danych o jego miejscu urodzenia. W głównej mierze może dotyczyć to obywateli Ukrainy urodzonych poza terytorium Polski, którym numer PESEL został nadany na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 r. <i>o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa</i>. Wniosek o nadanie numeru PESEL, o którym mowa w art. 4 ww. ustawy, nie zawiera danych dotyczących miejsca urodzenia. Dokumenty</p>	<p>wpisu w Rejestrze Pełnomocnictw informację o zamieszczeniu w Rejestrze Pełnomocnictw danych osoby, której tożsamość została potwierdzona przesyła się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do rejestru PESEL celem umożliwienia przysyłania z Rejestru PESEL informacji o dacie zgonu tej osoby albo znalezienia zwłok. Informacja przesyłana do rejestru PESEL, zawiera również imię (imiona) i nazwisko osoby oraz numer PESEL”</p> <p>Powyższe ma umożliwić przekazanie przez system teleinformatyczny do rejestru PESEL informację o zamieszczeniu danych osoby w Rejestrze Pełnomocnictw, której tożsamość została potwierdzona celem umożliwienia przesłania z rejestru PESEL informacji o śmierci lub zgonie tej osoby. Wprowadzone rozwiązania mają umożliwić aktualizacje danych w Rejestrze Pełnomocnictw.</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>potwierdzające urodzenie cudzoziemca mogły służyć przed dniem 1 lipca 2024 r. do potwierdzenia tożsamości osoby, która nie ukończyła 18. roku życia. Jednak z uwagi na brak we wniosku danych dotyczących miejsca urodzenia, ich uzupełnienie w rejestrze PESEL nie było i nadal nie jest obligatoryjne. W związku z ww. uwagami zasadna jest również weryfikacja danych, jakie należy podać, celem udostępnienia informacji z Rejestru Pełnomocnictw (art. 95zr § 2 i 3). Pod rozważę poddać także należy analizę zakresu danych, jakie będą zawarte w informacji o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego (art. 95zo § 12 ust. 2).</p> <p>Analizy wymaga również art. 95zs § 1, zgodnie z którym Krajowa Rada Notarialna (KRN) otrzymuje z rejestru PESEL, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacje o zgonie osób zarejestrowanych w Rejestrze Pełnomocnictw jako pełnomocnicy rejestrowani lub rejestrowani podstawieni pełnomocnicy albo jako mocodawcy. Ma to umożliwiać wpisanie informacji o niepowsztaniu umocowania w przypadkach, o których mowa w art. 109¹⁶ § 1 K.c. bądź wygaśnięciu umocowania pełnomocnika rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw. Informacja o zgonie osoby jest jedną z danych zawartych w rejestrze PESEL. Nie przewiduje się natomiast, aby znalazły się w nim informacje dotyczące osób zarejestrowanych w Rejestrze</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			Pełnomocnictw, jako pełnomocnicy rejestrowani lub rejestrowani podstawieni pełnomocnicy albo jako mocodawcy. Powstaje zatem wątpliwość, w jaki sposób informacja o zgonie takich osób miałyby być przekazywana KRN z rejestru PESEL. Powyższy przepis powinien zostać skonsultowany z ministrem właściwym ds. informatyzacji;	
31.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 34 pkt 5 – art. 95zo § 12.2	<p>W przypadku nieposiadania numeru PESEL zasadne wydaje się poszerzenie informacji o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego także o serię i numer dokumentu tożsamości takiej osoby.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera również imię (imiona) i nazwisko osoby oraz numer PESEL, a w przypadku jego nieposiadania - datę urodzenia oraz serię, numer i datę ważności dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo.</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Uwaga uwzględniona w ten sposób, że projektodawca poszerzył informacji o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego także o inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację, w szczególności numer paszportu i oznaczenie państwa wystawiającego paszport albo zagraniczny numer identyfikacji.</p>
32.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 34 pkt 5 - art. 95zm ust. 1	Projekt przewiduje utworzenie nowego rejestru prowadzonego w systemie teleinformatycznym, w którym będą przetwarzane liczne dane osobowe i nigdy nie będą z niego usuwane. Zaś projekt nie przewiduje ustanowienia precyzyjnego i uzasadnionego celu przetwarzania danych osobowych dla tego rejestru, zgodnie z art. 6 ust. 3 w zw. z art. 5 ust. 1 lit. b RODO. Jeżeli dane osobowe mają być przetwarzane w publicznym rejestrze na podstawie przepisu prawa (art. 6 ust. 1	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Uwaga uwzględniona w ten sposób, że w projektowanym art. 95zm. § 1. w którym wskazano, że Krajowa Rada Notarialna tworzy system teleinformatyczny w celu prowadzenia Rejestru Pełnomocnictw dopisano, że w pkt 3 że zapewnia notariuszom i sądom dostęp w celu dokonywania wpisów oraz realizacji innych zadań ustawowych.</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			lit. c RODO), to w tej podstawie prawnej musi być określony precyzyjny i uzasadniony cel tego przetwarzania (cel prowadzenia rejestru). Stosownie zaś do zasady ograniczenia celu przetwarzania (art. 5 ust. 1 lit. b RODO) cel musi być konkretny, wyraźny i uzasadniony prawnie. Wobec tego należy uzupełnić art. 95zm ust. 1 o wskazanie wyraźnego i uzasadnionego celu dla utworzenia i prowadzenia tego rejestru z tak licznymi, nieusuwalnymi danymi osobowymi.	
33.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 34 pkt 5 – do art. 95zm § 1	Proponuje się rozważenie uszczegółowienia zapisu poprzez wskazanie, że system teleinformatyczny umożliwiający prowadzenie Rejestru Pełnomocnictw jest systemem teleinformatycznym w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717).	Uwaga wyjaśniona. W przypadku innych podmiotów wykonujących zadania publiczne zastosowanie znajdzie art. 13 ust. 2 z ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Na mocy art. 2 ust. 2 został ustanowiony w art. 13 ust. 2 pkt 1 obowiązek stosowania systemów teleinformatycznych respektujących minimalne wymagania odnosi się "również do podmiotu, któremu podmiot publiczny powierzył lub zlecił realizację zadania publicznego, jeżeli w związku z realizacją tego zadania istnieje obowiązek używania dla przekazywania informacji do lub od podmiotów niebędących organami administracji rządowej". Wyżej powołane przepisy stanowiłyby podstawę do zastosowania minimalnego

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>stanu zgodności technicznej komponentów sprzętowych i programowych systemów teleinformatycznych, umożliwiającego współpracę systemów teleinformatycznych używanych przez KRN do realizacji zadań publicznych jakim niewątpliwie stałoby się prowadzenie Rejestru Pełnomocnictw. Z uwagi na wątpliwości doprecyzowano w uzasadnieniu, że system teleinformatyczny umożliwiający prowadzenie Rejestru Pełnomocnictw jest systemem teleinformatycznym w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717).</p>
34.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 34 pkt 5 – do art. 95zm § 2	<p>Wydaje się, że intencją projektodawcy było zapewnienie dostępu do rejestru po uwierzytelnieniu użytkownika z wykorzystaniem kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego. Przyjmując taką intencję poddaje się pod rozagę projektodawcy rozważenie dokonania zmiany brzmienia przedmiotowej jednostki redakcyjnej tak, aby wskazywała na dopuszczalność uwierzytelnienia użytkownika systemu także z wykorzystaniem środków identyfikacji elektronicznej – wydawanych w systemach identyfikacji elektronicznej</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Dane z Rejestru Pełnomocnictw będą udostępniane każdemu bez konieczności uwierzytelniania się w systemie teleinformatycznym. Projekt przewiduje natomiast, że dostęp do Rejestru pełnomocnictw dla użytkowników wewnętrznych tj. osób, które będą zamieszczały tam dane będzie wymagał kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego. Proces uzyskania kwalifikowanego</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>przyłączonych do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1725) – takich jak: profil osobisty, profil zaufany oraz profil mObywatel.</p> <p>W przypadku ewentualnego uwzględnienia uwagi proponuje się rozważanie zasadności jej przedmiotu także w odniesieniu do „systemu teleinformatycznego w celu prowadzenia Rejestru Spadkowego”, o którym stanowi art. 95i §1 Prawa o notariacie.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>§ 2. Krajowa Rada Notarialna zapewnia dostęp do systemu teleinformatycznego notariuszom oraz sądom w celu realizacji zadań ustawowych po uwierzytelnieniu przy użyciu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, albo 2) środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725),. 	<p>certyfikatu podpisu elektronicznego wymaga weryfikacji tożsamości osoby ubiegającej się o certyfikat. W tym celu konieczne jest przedstawienie odpowiednich dokumentów tożsamości oraz innych potrzebnych danych. Są one następnie sprawdzane przez urząd certyfikacji. To gwarantuje, że certyfikat, a w konsekwencji e-podpis bazujący na tym certyfikacie jest unikatowo związany z treścią podpisanego dokumentu oraz z jednym, konkretnym użytkownikiem (np. pracownikiem sądu). W związku z powyższym zapewnia to najwyższy poziom bezpieczeństwa, wyższy niż inne środki identyfikacji elektronicznej.</p> <p>Nie wydaje się zatem konieczne poszerzenie możliwych do uwierzytelnienia użytkownika systemu innych środków identyfikacji elektronicznej tj. wydawanych w systemach identyfikacji elektronicznej przyłączonych do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1725) – takich jak: profil osobisty, profil zaufany oraz profil mObywatel.</p>
--	--	--	--	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

35.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 34 pkt 5 – do art. 95zn § 3	<p>Proponowany art. 95zn zmienianej ustawy o notariacie może wskazywać, że w systemie tym udostępniane są usługi online.</p> <p>W związku z powyższym proponujemy rozważenie dodania przepisu dotyczącego sposobu uwierzytelnienia zgodnego z art. 20a ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>System teleinformatyczny, o którym mowa w projektowanych przepisach, służyć będzie do prowadzenia rejestru pełnomocnictw i nie będą w nim świadczone usługi online dla obywateli, którzy będą mogli zapoznać się z danymi zamieszczonymi w Rejestrze bez konieczności uwierzytelnienia.</p>
36.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 34 pkt 5 – do art. 95zs	<p>Należy doprecyzować, że udostępnienie danych z rejestru PESEL Krajowej Radzie Notarialnej następuje na zasadach określonych w art. 48 ustawy o ewidencji ludności tj. po spełnieniu przesłanek wymienionych w tym przepisie warunkujących udostępnienie danych. Dostęp do rejestru PESEL następować będzie zatem na podstawie decyzji administracyjnej po spełnieniu wymogów dotyczących zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych, w tym zgodności z polityką bezpieczeństwa Systemu Rejestrów Państwowych, w którym prowadzony jest rejestr PESEL, w tym w szczególności dostępu z wykorzystaniem sieci wydzielonej. Rozważenia wymaga też czy istotne jest pozyskanie wyłącznie informacji o zgonie czy także o dacie zgonu.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Art. 95zs. § 1. Krajowa Rada Notarialna otrzymuje z rejestru PESEL, na zasadach określonych w art. 48 ustawy o ewidencji ludności informacje o</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo w zakresie doprecyzowania informacji o dacie zgonu albo znalezienia zwłok osób zarejestrowanych w Rejestrze Pełnomocnictw jako pełnomocnicy rejestrowani lub rejestrowani podstawieni pełnomocnicy albo jako mocodawcy. Natomiast w ocenie projektodawcy możliwość skorzystania z usługi, o której mowa w art. 48 ustawy o ewidencji ludności, wynika z samej ustawy ewidencji ludności i nie jest konieczne powoływanie się na tą usługę w przepisach ustawy Prawo o notariacie zwłaszcza, że jest ona udostępniana na podstawie decyzji administracyjnej po spełnieniu przesłanek wymaganych ustawą. Przepis powinien natomiast precyzować zakres przekazywanej informacji pomiędzy rejestrami.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			zgonie osób zarejestrowanych w Rejestrze Pełnomocnictw jako pełnomocnicy rejestrowani lub rejestrowani podstawieni pełnomocnicy albo jako mocodawcy, celem wpisania informacji o niepowstaniu umocowania w przypadkach, o których mowa w art. 109 ¹⁶ § 1 Kodeksu cywilnego bądź wygaśnięciu umocowania pełnomocnika rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw.	
37.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 34 pkt 5 – do art. 95zs § 4	<p>Zasadne wydaje się zastosowanie analogicznego jak w przypadku pozyskiwania informacji o zgonie mechanizmu aktualizacji danych w rejestrze prowadzonym przez KRN, na podstawie danych z rejestru PESEL w zakresie danych dotyczących imion, nazwisk i numerów PESEL osób, których dane gromadzone są w rejestrze.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu Dodanie przepisu w brzmieniu: Krajowa Rada Notarialna, w celu aktualizacji danych, otrzymuje z rejestru PESEL, na zasadach określonych w art. 48 ustawy o ewidencji ludności informacje o imieniu (imionach), nazwisku oraz numerze PESEL osób wskazanych w art. 95zp pkt 5-7.</p>	Uwaga nieuwzględniona. Projektodawca na tym etapie przewidział jedynie integracje w zakresie umożliwiającym weryfikację informacji o zgonie jako przesłanki wygaśnięcia/niepowstania pełnomocnictwa rejestrowanego. Natomiast zmiana imienia czy nazwiska nie wpływa na wygaśnięcie umocowania.
38.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 34 pkt 5 – do art. art. 95zp	<p>Art. 95zp ustawy Prawa o notariacie określa zakres danych gromadzonych i przetwarzanych w Rejestrze Pełnomocnictw. Zgodnie ww. przepisem, Rejestr Pełnomocnictw zawiera m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - imię (imiona) i nazwisko mocodawcy, imiona jego rodziców oraz numer Powszechnego 	Uwaga uwzględniona.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), jeżeli go posiada, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia (pkt 5);</p> <p>- imię (imiona) i nazwisko pełnomocnika rejestrowanego, imiona jego rodziców, dane kontaktowe, w szczególności numer telefonu, adres do korespondencji i adres poczty elektronicznej, o ile je posiada oraz numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), jeżeli go posiada, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia (pkt 6);</p> <p>- imię (imiona) i nazwisko rejestrowanego podstawionego pełnomocnika, imiona jego rodziców, dane kontaktowe, w szczególności numer telefonu, adres do korespondencji i adres poczty elektronicznej, o ile je posiada oraz numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), jeżeli go posiada, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia (pkt 7).</p> <p>Powyższe przepisy zawierają dane osobowe w zakresie imion rodziców mocodawcy, pełnomocnika rejestrowanego i rejestrowanego podstawionego pełnomocnika. Ww. dane rodziców stanowią dane osobowe osób trzecich, niepotrzebne do celu przetwarzania określonego w projektowanych przepisach. Pozostałe dane osobowe, tj. imię i nazwisko oraz numer PESEL w wystarczającym stopniu konkretyzują i indywidualizują daną osobę fizyczną, a zwłaszcza nr PESEL który jest niepowtarzalny. W związku z</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>tym przetwarzanie dodatkowo danych osobowych w zakresie imion rodziców jest zbędne do celu przetwarzania. Departament Zarządzania Danymi wnosi o usunięcie z projektowanych przepisów art. 95zp pkt 5-7 imion rodziców, jako danych nadmiarowych względem celu przetwarzania, a więc niezgodnych z zasadą minimalizacji danych RODO. Zgodnie z zasadą minimalizacji danych, z art. 5 ust. 1 lit. c RODO, dane osobowe powinny być adekwatne, stosowne i ograniczone do tego, co niezbędne do celów, dla których są one przetwarzane. Wymaga to w szczególności zapewnienia ograniczenia zakresu przetwarzania danych do ścisłego minimum. Dane osobowe powinny być przetwarzane tylko w przypadkach, gdy celu przetwarzania nie można w rozsądny sposób osiągnąć innymi sposobami. Należy zapobiegać przetwarzaniu danych osobowych w zakresie szerszym, niż jest to konieczne.</p>	
39.	Ministerstwo Zdrowia	Art. 35	<p>Po analizie przepisów należy wskazać, że w ocenie MZ treść dodawanego do ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty art. 42a nie jest materią tej. Przepis ten powinien być materią ustawy szczególnej regulującej instytucję pełnomocnika rejestrowego, czyli ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji. Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty reguluje zasady i warunki wykonywania zawodów lekarza i lekarza dentysty, natomiast nie oznacza to, że powinna regulować każdą działalność związaną z wykonywaniem</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Instytucja pełnomocnika rejestrowanego jest uregulowana w kodeksie cywilnym. Powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego, zgodnie z projektowanymi przepisami, następuje z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w rejestrze pełnomocnictw, dokonywanego na zasadach określonych w przepisach</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			zawodu lekarza. Dla zachowania porządku legislacyjnego przepisy dotyczące wykonywania zawodu lekarza, których głównym celem nie jest regulowanie zasad, czy warunków wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentystry nie powinny znajdować się w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentystry. Celem przedmiotowego przepisu jest uregulowanie sposobu wydawania zaświadczeń w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, a nie uregulowanie zasad, czy warunków wykonywania zawodu lekarza, zatem przepis ten nie powinien znajdować się w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry.	odrębnych. Instytucja zaświadczenia lekarskiego w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta będzie uregulowana w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentystry z uwagi na okoliczność że wskazana ustawa reguluje m.in. zasady orzekania przez lekarzy o stanie zdrowia. Proponowane brzmienie przepisu i jego umiejscowienie zostało wypracowane w ramach prac zespołu międzyresortowego w którego pracach uczestniczyli także przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia.
40.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji		5) odnośnie do art. 35 wprowadzającego zmiany do <i>ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry</i> (art. 42a ust. 4) - dodawany art. 42a ust. 4 określa zakres danych zawartych w zaświadczeniu wydawanym pełnomocnikowi rejestrowanemu, wymieniając w pkt 3 m.in. numer PESEL, a w przypadku osób, które nie mają nadanego numeru PESEL – rodzaj i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość. Mając powyższe na uwadze pod rozważę należy poddać ujednolicenie terminologii dotyczącej braku numeru PESEL w sposób wskazany w uwadze do zmian wprowadzanych do <i>ustawy – Prawo o notariacie</i> ;	Uwaga uwzględniona
41.	Rządowe Centrum	Art. 35	Wątpliwości może budzić przyjęte w projekcie rozwiązanie, zgodnie z którym o powstaniu	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Legislacji		umocowania pełnomocnika rejestrowanego, skutkującym uprawnieniem tego pełnomocnika do dokonywania wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, decydować ma de facto zaświadczenie wystawione przez lekarza specjalistę na podstawie nowelizowanych przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 35 projektu). Zauważa się bowiem, że zasadność wystawienia takiego zaświadczenia, pomimo istotnych dla mocodawcy skutków związanych z jego wystawieniem, nie jest weryfikowana przez jakikolwiek niezależny organ, a w szczególności przez sąd.	Orzekanie o stanie zdrowia następuje na podstawie ogólnej reguły z art. 42 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Zaświadczenie powinno łączyć się z badaniem mocodawcy. W przypadku braku zgody na badanie i możliwości uzyskania zaświadczenia lekarskiego, w sytuacji gdy mocodawca nie będzie w stanie wyrazić zgody na badanie zastosowanie znajdzie art. 32 ust. 8 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. W przypadku braku zgody na badanie nie będzie możliwe powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Wówczas może zajść konieczność ustanowienia kuratora reprezentującego dla tej osoby. Należy pamiętać, że pełnomocnictwo rejestrowane jest instytucją dobrowolną, a celem zapewnienia ochrony interesów mocodawcy wprowadzono konieczność uzyskania zaświadczeń lekarskich aż od dwóch różnych lekarzy.
42.	Rządowe Centrum Legislacji	Art. 43	Niezrozumiałe jest nowe brzmienie art. 38a ustawy – Prawo upadłościowe, do którego po wyrazach: <i>„Dłużnik po ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest wymagana zgoda tymczasowego nadzorcy sądowego pod rygorem nieważności.</i>	Uwaga nieuwzględniona Art. 38a ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe zawiera samodzielną regulację skutków prawnych dokonania przez dłużnika czynności prawnej przekraczającej zakres zwykłego zarządu bez zgody tymczasowego nadzorcy

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p><i>Zgoda może zostać udzielona również po dokonaniu czynności w terminie trzydziestu dni od jej dokonania”, ma być dodane zdanie w brzmieniu „Przepis stosuje się odpowiednio do pełnomocnika rejestrowanego”. Niejasne jest bowiem jak przepisy określające sposób dokonywania czynności przez dłużnika po ustanowieniu nadzorcy sądowego miałyby być odpowiednio stosowane do pełnomocnika rejestrowanego.</i></p>	<p>sądowego. Ratio legis tego przepisu sprowadza się ochrony wierzycieli dłużnika przed wyprowadzaniem przez niego majątku na przedpolu upadłości. Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z projektowanymi regulacjami dotyczącymi kompetencji pełnomocnika rejestrowanego, podmiot ten będzie miał kompetencje do dokonywania czynności prawnych o charakterze majątkowym w imieniu i na rzecz dłużnika. W związku z tym uzasadnione jest, aby do czynności prawnych przekraczających zakres zwykłego zarządu dokonywanych przez pełnomocnika rejestrowanego w imieniu i na rzecz dłużnika zastosowywanie miała reguła z art. 38a Prawa Upadłościowego.</p>
43.	Rządowe Centrum Legislacji	Zastrzeżenia w świetle Konstytucji RP, Art. 47	<p>Przedłożony projekt ustawy ma na celu zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w korzystaniu przez osoby pełnoletnie ze zdolności do czynności prawnych. Likwidacja instytucji ubezwłasnowolnienia budzi jednak zastrzeżenia w świetle Konstytucji RP, która wprost przywołuje instytucję ubezwłasnowolnienia - w przepisach o czynnym prawie wyborczym. Zgodnie bowiem z art. 62 ust. 2 Konstytucji RP – „Prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych.”. Wątpliwości</p>	<p>Uwaga wyjaśniona</p> <p>Art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłemu utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji. Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>w tym zakresie budzą w szczególności zmiany w przepisach ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy – w którym uchyla się art. 10 § 2 pkt 3, stanowiący o nieprzysługiwaniu czynnego prawa wyborczego osobie „ubezwłasnowolnionej prawomocnym orzeczeniem sądu”.</p> <p>Niezależnie od powyższego zauważa się, że zakres zmian dokonywanych w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy wydaje się zbyt daleko idący. Z ustawy tej eliminuje się bowiem wszelkie odniesienia do pozbawienia prawa wybierania z powodów wskazanych w art. 10 § 2 tej ustawy, podczas gdy z przepisu tego usuwane jest jedynie odniesienie do pozbawienia tego prawa wskutek ubezwłasnowolnienia (art. 10 § 2 pkt 3), przy pozostawieniu w nim odniesienia do pozbawienia tego prawa wskutek orzeczenia Trybunału Stanu oraz pozbawienia praw publicznych (art. 10 § 2 pkt 1 i 2) - wątpliwości w tym zakresie budzą zmiany dokonywane w art. 18 Kodeksu wyborczego oraz uchylenie art. 21 tej ustawy.</p>	<p>Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłemu utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści.</p> <p>Podobne stanowisko do stanowiska projektodawcy przedstawił RPO w uwagach do projektu ustawy.</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie.</p> <p>Aktualnie projekt ustawy przewiduje zmiany, które nakładają na sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego obowiązek odrębnego określenia jego skutków w sferze praw wyborczych osoby wspieranej. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych.</p> <p>W związku z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono zmianę, zgodnie z którą</p>
--	--	--	---	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				tylko osoba pozbawiona praw wyborczych w prawomocnym orzeczeniu sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora nie będzie mogła korzystać z czynnego lub biernego prawa wyborczego.
44.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 47 pkt 1 (zmiany do Kodeksu wyborczego)	<p>Usunięcie z art. 10 § 2 Kodeksu wyborczego (KW) przepisu, zgodnie z którym prawa wybierania nie ma osoba ubezwłasnowolniona prawomocnym orzeczeniem sądu.</p> <p>W aktualnym stanie prawnym, prawa wybierania pozbawione są 3 kategorie osób. Jedną z nich są osoby ubezwłasnowolnione prawomocnym orzeczeniem sądu. Taki przepis powiązany jest ściśle z treścią art. 62 ust. 2 Konstytucji RP, z którego wynika, że prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione. Należy zatem zwrócić uwagę na możliwość wystąpienia sytuacji, w której projektowany akt prawny będzie pozostawał w sprzeczności z zapisami Konstytucji. Wprawdzie projektodawca podjął próbę uporządkowania sytuacji, w której akty prawne nieobjęte zmianami przewidzianymi w projektowanej ustawie odnoszą się do sytuacji osób ubezwłasnowolnionych, to próbę tą należy uznać za bezskuteczną w odniesieniu do Konstytucji, która nie może być zmieniana lub w jakikolwiek sposób modyfikowana nawet w obszarze terminologii jaką</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie. Nie może zatem prowadzić równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji.</p> <p>Art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłemu utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji. Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>się posługuje, przez akt prawny niższego rzędu. Nie bez znaczenia pozostaje przy tym specjalny tryb zmian zapisów Konstytucji, jaki został przewidziany w art. 235 tego aktu prawnego.</p> <p>Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę na fakt, że jak się wydaje, intencją projektodawcy jest zapewnienie osobom ubezwłasnowolnionym, które w oparciu o aktualny stan prawny nie mają prawa głosowania (udziału w referendum), możliwości realizacji praw wyborczych tak, jak ma to miejsce w przypadku osób posiadających pełnię praw. Pojawia się zatem pytanie w jaki sposób osoby takie (ubezwłasnowolnione w dzisiejszym rozumieniu tego pojęcia, jak również z uwzględnieniem dzisiejszego stanu prawnego) miałyby realizować prawo wybierania? Należy przyjąć, że osoby takie mogłyby wykonywać wszystkie akcje wyborcze (czyli np. pobierać zaświadczenie o prawie do głosowania, zmieniać stały obwód głosowania, udzielać pełnomocnictwa do głosowania itp.), pojawia się jednak istotne pytanie o procedurę postępowania w przypadku wykonywania akcji wyborczych, łącznie z głosowaniem, przez osoby ubezwłasnowolnione. Należy zauważyć, że stopień ubezwłasnowolnienia może być różny i może wynikać z wielu przyczyn. W przypadku np. upośledzenia umysłowego wyborcy konieczne byłoby, aby osoba wspierająca wyborcę (na podstawie jakiegokolwiek instrumentu przewidzianego w opiniowanym akcie prawnym) nie tylko złożyła za wyborcę stosowne</p>	<p>Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłego utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści.</p> <p>Podobne stanowisko do stanowiska projektodawcy zawarł RPO w uwagach do projektu ustawy.</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie.</p> <p>Aktualnie projekt ustawy przewiduje zmiany, które nakładają na sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego obowiązek odrębnego określenia jego skutków w sferze praw wyborczych osoby wspieranej. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych.</p> <p>W związku z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono zmianę, zgodnie z którą tylko osoba pozbawiona praw wyborczych w prawomocnym orzeczeniu</p>
--	--	--	---	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>oświadczenie woli w urzędzie (w przypadku akcji wyborczych), ale także wykonała za niego czynność głosowania (udziału w referendum), na którą składa się potwierdzenie pobrania karty do głosowania oraz oddanie głosu. Abstrahując całkowicie od kwestii faktycznej realizacji woli wyborcy (przy założeniu, że wola ta jest w ogóle możliwa do ustalenia), konieczne jest umożliwienie obwodowym komisjom wyborczym prawidłowe obsłużenie wyborców, którzy dzisiaj pozbawieni są możliwości oddania głosu z powodu ubezwłasnowolnienia. Z projektowanych przepisów, zwłaszcza wprowadzających zmiany do KW, nie wynika w jaki sposób członkowie obwodowych komisji wyborczych mieliby ustalić prawo danej osoby do reprezentowania interesów wyborcy w trybie opisanym w omawianym projekcie. W szczególności brak jest zapisów dotyczących sposobu potwierdzenia pobrania karty do głosowania, w tym w razie konieczności ewentualnej treści adnotacji wpisywanej w kolumnie „Uwagi” spisu wyborców, jeśli np. pobranie karty do głosowania miałaby potwierdzić osoba inna niż wyborca. Wbrew pozorom istotnym problemem jest także samo oddanie głosu, które w świetle obowiązujących przepisów powinno być dokonane przez wyborcę osobiście (chyba, że jest on reprezentowany przez pełnomocnika w rozumieniu przepisów KW). W tym kontekście warto także zwrócić uwagę na przymiot tajności wyborów, który swoje podstawy znajduje w treści</p>	<p>sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora nie będzie mogła korzystać z czynnego lub biernego prawa wyborczego.</p>
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>Konstytucji RP (art. 96 ust. 2, art. 97 ust. 2, art. 127 ust. 1, oraz art. 169 ust. 2 Konstytucji).</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Brak propozycji przepisu z uwagi na konieczność przeprowadzenia analizy sposobu realizacji zmiany przez organy gmin, konsulów oraz obwodowe komisje wyborcze, co wymaga ustaleń z Krajowym Biurem Wyborczym oraz być może we współpracy z MSZ.</p> <p>Wątpliwości budzi także faktyczna intencja projektodawcy, na co wskazują niejasne propozycje dalszych zmian do Kodeksu wyborczego.</p>	
45.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 47 pkt 2 (zmiany do Kodeksu wyborczego)	<p>Usunięcie z art. 18 § 1 przepisu mówiącego, że Centralny Rejestr Wyborców (CRW) obejmuje osoby niemające prawa wybierania z powodów wskazanych w art. 10 § 2, czyli osoby, które nie mają prawa wybierania.</p> <p>Projektodawca w omawianym przepisie postanowił o usunięciu zapisu, który stanowi, że CRW obejmuje osoby niemające prawa wybierania z powodów wskazanych w art. 10 § 2 KW, to jest osoby</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pozbawione praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu; 2) pozbawione praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu; 3) ubezwłasnowolnione prawomocnym orzeczeniem sądu. <p>Powyższe działanie należy ocenić jako błędne.</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>Niezrozumiałe jest dlaczego we wcześniejszym punkcie projektodawca wprowadził zmiany do art. 10 § 2 pkt 3 KW, poprzez wykreślenie tego punktu, natomiast w kolejnej zmianie przewiduje się całkowitą rezygnację z przetwarzania danych wyborców w zakresie pozbawienia praw publicznych. Należy zauważyć, że możliwość pozbawienia praw publicznych przewidziana jest w Kodeksie karnym w odniesieniu do przestępstwa szpiegostwa. Ponownie przy tym należy odwołać się do zapisu art. 62 ust. 2 Konstytucji, który wyklucza możliwość udziału w referendum oraz możliwość wybierania wobec osób, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych. Powyższe oznacza, że w CRW, zgodnie z projektowaną ustawą, nie będzie można przetwarzać danych osób niemających prawa wybierania nie tylko z powodów związanych z ubezwłasnowolnieniem, ale także z pozbawieniem praw publicznych lub praw wyborczych. Powyższe stoi w oczywistej sprzeczności nie tylko wewnętrznej, ale także z przepisami Kodeksu karnego, a nade wszystko z przepisami Konstytucji RP.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Brak propozycji przepisu z uwagi na potrzebę wyjaśnienia intencji projektodawcy.</p>	
46.	Ministerstwo	Art. 47 pkt 3 a i b (zmiany)	Skreślenie z art. 18a z § 1 pkt 8 i z § 3 pkt 9	Wyjaśnienie do uwagi

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Cyfryzacji	do Kodeksu wyborczego)	<p>wyrazów zawierających odesłanie do art. 10 § 2, to jest określającego osoby niemające prawa wybierania.</p> <p>W art. 18a § 1 pkt 8 znajduje się przepis (analogiczny znajduje się w art. 18a § 3 pkt 9, tylko dotyczący cudzoziemców) precyzujący dane jakie gromadzi się w CRW. Są to m.in. informacje o pozbawieniu prawa wybierania z powodów wskazanych w art. 10 § 2 (chodzi tutaj o powody jak: 1) pozbawione praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu; 2) pozbawione praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu; 3) ubezwłasnowolnione prawomocnym orzeczeniem sądu), okres pozbawienia prawa wybierania, oznaczenie sądu lub Trybunału Stanu, sygnaturę akt, datę wydania oraz datę uprawomocnienia się orzeczenia, na podstawie którego nastąpiło pozbawienie prawa wybierania.</p> <p>Usunięcie wyrazów „z powodów wskazanych w art. 10 § 2” prowadzi do oczywistej sprzeczności, albowiem w art. 47 pkt 2 omawianego projektu ustawy, projektodawca podjął, poddaną krytyce w punkcie powyżej, decyzję o uchyleniu z KW przepisu art. 18 § 1 pkt 3, który w aktualnym stanie prawnym pozwala na gromadzenie w CRW danych osób niemających prawa wybierania z powodów wskazanych w art. 10 § 2 KW. Z jednej strony zatem, zgodnie z projektowanym aktem, w CRW nie będzie można przetwarzać danych osób pozbawionych prawa głosowania, z drugiej strony</p>	<p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.</p>
--	------------	------------------------	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>utrzymana zostanie możliwość przetwarzania danych o pozbawieniu prawa wybierania. Zachodzi tutaj oczywista sprzeczność, będąca swego rodzaju kontynuacją zamieszania wywołanego poprzez decyzję o uchyleniu art. 18 § 1 pkt 3 KW.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu Brak propozycji przepisu z uwagi na potrzebę wyjaśnienia intencji projektodawcy.</p>	
47.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 47 pkt 4	<p>Uchylenie art. 21 KW regulującego tryb przekazywana gminom informacji o pozbawieniu prawa wybierania.</p> <p>Uchylenie art. 21 KW przewidziane w omawianym projekcie ustawy ocenić należy jako niezrozumiałe, zwłaszcza w kontekście wyżej opisanych, wewnętrznie sprzecznych decyzji projektodawcy opisujących inne zmiany w KW. Szczególnie niespójne i niedające możliwości ustalenia intencji projektodawcy jest z jednej strony wprowadzenie zmiany do art. 10 § 2 polegającej na usunięciu jednego punktu, a z drugiej strony całkowite uchylenie art. 18 § 1 pkt 3 KW, pozwalającego na przetwarzanie w CRW danych wyborców pozbawionych prawa wybierania. Nie bez znaczenia pozostają niespójności wynikające z pozostałych zmian do KW, opisane osobno w zgłoszonych uwagach. Z tego względu nie ma możliwości dokonania racjonalnej oceny poprawności uchylenia art. 21 KW.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			Brak propozycji przepisu z uwagi na potrzebę wyjaśnienia intencji projektodawcy.	
48.	Rządowe Centrum Legislacji	Art. 56	Korekty wymaga art. 56 projektu ustawy, zgodnie z którym „Od dnia wejścia w życie przepisów ustawy, zdolność do czynności prawnych ocenia się według tej ustawy” – co oznaczać będzie ocenianie takiej zdolności jedynie według projektowanej ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji – podczas gdy kwestie dotyczące takiej zdolności regulują także przepisy tytułu II działu I rozdziału I Kodeksu cywilnego.	Uwaga uwzględniona
49.	Rządowe Centrum Legislacji	Art. 65	Na tle przepisów art. 65 projektu zastrzeżenia budzi sposób wprowadzenia do systemu prawa instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w miejsce likwidowanej instytucji ubezwłasnowolnienia. W przepisach tych zastosowano błędną technikę legislacyjną, polegającą na zmianie dorozumianej przepisów. Użyto tam bowiem sformułowań w rodzaju: „Ilekcroć w obowiązujących przepisach mowa jest o ubezwłasnowolnieniu (...) należy przez to rozumieć korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego.”. Takie rozwiązanie jest niezgodne z § 85 ust. 1 i § 86 Zasad techniki prawodawczej. Wprowadzanie nowych instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w miejsce ubezwłasnowolnienia wymaga	Uwaga wyjaśniona Projekt przewiduje zmiany w ustawach szczególnych, które zostały zgłoszone przez inne podmioty w toku uzgodnień wewnątrzresortowych a także uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania. Przepis ma na celu uregulowanie sytuacji, kiedy na skutek uwag nie zgłoszono potrzeby zmiany w konkretnej ustawie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			dokonania, w sposób skonkretyzowany, a nie jedynie dorozumiany, przepisów wszystkich ustaw, które obecnie odnoszą się do instytucji ubezwłasnowolnienia.	
50.	Ministerstwo Finansów		Pomimo zmian systemowych wprowadzanych projektem nadal wymaga zmian w wielu ustawach pozostających we właściwości Ministerstwa Finansów. Wprowadzenie reguł interpretacyjnych (art. 65 projektu) nie można uznać za działanie wystarczające, które umożliwi osiągnięcie zakładanego celu projektu w przewidywalnej perspektywie. Konieczne jest w związku z tym wprowadzenie szeregu zmian, które stanowią konsekwencję propozycji zawartych w projekcie. Przepis art. 65 projektu ma ten walor, że stanowić może wskazówkę dla innych resortów do opracowania zmian o charakterze dostosowawczym. Jednakże zestawienie zawartych w art. 65 projektu reguł wykładni z przepisami zmienianymi w projekcie wskazuje na brak konsekwencji we wprowadzaniu zmian lub niespójność przepisów zawartych w projekcie. Za przykład posłużyć może kwestia zastąpienia wymogu posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych „brakiem korzystania z instrumentów wsparcia w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego” (reguła interpretacyjna zawarta w art. 65 ust. 3 projektu). Pomijając zasygnalizowaną już kwestię używania	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Przepis art. 65 (według poprzedniej numeracji) ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by ww. przepis nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie.</p> <p>Projektodawca dokonał przeglądu wszystkich regulacji wykraczających poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych w porozumieniu z innymi resortami. Projekt ustawy został uzupełniony o zmiany w przepisach szczególnych, na które wpływa projektowana regulacja.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>zamiennie w projektowanych przepisach zwrotu „pełnomocnika rejestrowanego” i „umocowanego pełnomocnika rejestrowanego”, które zakładać należy stanowi konsekwencję zbędnej definicji wprowadzonej w słowniczku ustawowym, wskazać należy na istnienie dwóch konkurencyjnych wzorców postępowania w przypadku pojawienia się potrzeby rezygnacji w przepisie z instytucji pełnej zdolności do czynności prawnej. Pierwszy wskazuje, że pełnomocnikiem rejestrowanym może być osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany (projektowany art. 109(11) kodeksu cywilnego). Drugi przesłankę posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych recypuje poprzez wskazanie, że na listę radców prawnych może być wpisany ten, kto nie korzysta z instrumentu wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego i nie zachodzą przesłanki ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego, którego nie wyznaczono wyłącznie z przyczyn wskazanych w art. 16 ust. 5 zdanie drugie kodeksu cywilnego (projektowany art. 24 pkt 4 ustawy o radcach prawnych). O ile pierwszy wzorzec odwołuje się wprost do przypadku wystąpienia jednego z dwóch konkurencyjnych instytucji pełnomocnika rejestrowanego i kuratora reprezentującego, o tyle</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>drugi nakazuje badać przesłanki ustanowienia kuratora reprezentującego w przypadku, gdy nie ustanowiono tego kuratora ze względu na umocowanie pełnomocnika rejestrowanego. Nie wskazuje się jednak przy tym jaki podmiot ma dokonać ustalenia istnienia spełnienia tych przesłanek, czy dokonuje tego sąd czy może samorząd radców prawnych. Analiza przesłanek ustanowienia kuratora reprezentującego (brak zdolności do postrzegania i oceny rzeczywistości oraz samodzielnego kierowania swoim postępowaniem) i pełnomocnika rejestrowanego (brak zdolności do kierowania swoim postępowaniem) wskazuje na ich częściową zbieżność. Stąd wątpliwość czy celem odwołania do przesłanek ustanowienia kuratora rejestrowanego było zobiektywizowanie oceny mocodawcy o ustanowieniu pełnomocnika rejestrowanego? Dlaczego nie uznano za wystarczające potwierdzenie przez notariusza w poświadczeniu pełnomocnictwa umocowania tego pełnomocnika? Czy jeżeli ustalenia zaistnienia przesłanek ma dokonywać wyłącznie sąd to jaką czynnością podjętą w jakim trybie istnienie tych przesłanek ma być stwierdzone?</p> <p>Należy również w tym miejscu zwrócić uwagę, że obecnie przesłanka zdolności do czynności prawnej zawiera dwa komponenty, tj. osiągnięcie 18 roku życia (art. 11 kodeksu cywilnego) i brak</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych
Rady Ministrów)

[illegible]

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>postępowanie o ustanowienie opiekuna prawnego lub kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo, mogłoby być wszczęte także w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy. W kontekście pozostałych przepisów przejściowych i dostosowujących (np. art. 64 projektu) wydaje się, że także w tym przepisie cezurę czasową powinien stanowić dzień poprzedzający dzień wejścia w życie projektowanej ustawy.</p> <p>Rozważenia wymaga także zmiana brzmienia art. 65 ust. 3 projektu ustawy. W celu ujednolicenia nazewnictwa zasadnym wydaje się zastąpienie sformułowania „instrumenty wsparcia” sformułowaniem „instrumentów wspieranego podejmowania decyzji”.</p>	<p>ono, że postępowanie może być wszczęte w dniu wejścia w życie ustawy, bowiem w tym dniu obowiązują już nowe przepisy.</p> <p>Uwaga uwzględniona</p>
52.	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Art. 65	<p>W zakresie proponowanego brzmienia art. 65 należy zwrócić uwagę, że może ono rodzić poważną wątpliwość w zakresie niezgodności z art. 12 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz Komentarzem nr 1 do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.</p> <p>Aktualne brzmienie wydaje się nie być w pełni kompatybilne m.in. z art. 21 projektu ustawy, który przewiduje określanie zakresu wsparcia realizowanego przez kuratora reprezentującego. Ustalone zaś zakresy wsparcia powinny być punktem wyjścia dla wskazanych w ramach art. 65 projektu ustawy, potencjalnych ograniczeń w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych.</p>	<p>Uwaga wyjaśniona</p> <p>Projektowany przepis ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by ww. przepis nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie.</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>W związku z powyższym proponuję modyfikację brzmienia art. 65 ust. 1 na:</p> <p><i>„1. Ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o ubezwłasnowolnieniu w rozumieniu uchylanego art. 13 i art. 16 w brzmieniu dotychczasowej ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, należy przez to rozumieć korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego, w zakresie określonym w postanowieniu lub pełnomocnictwie.”</i></p> <p>Proponowana zmiana pozwoli w znacznie większym stopniu zapewnić zgodność z art. 12 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz Komentarzem nr 1 do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Ustalenie zakresów wsparcia nie ma znaczenia dla zastosowania powyższego przepisu. W każdym przypadku jeśli osoba pełnoletnia korzysta z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego zastępuje znoszoną instytucję ubezwłasnowolnienia. Ponadto należy zauważyć, że zakres pełnomocnictwa rejestrowanego jest ustawowo uregulowany i nie można go ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich.</p>
53.	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Art. 65 ust. 3	<p>Należy także podnieść, iż w art. 65 ust. 3 Projektu proponuje się, aby w przypadku, gdy obowiązujące przepisy prawa uzależniają określone uprawnienia lub obowiązki od posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych rozumiano przez to pełnoletność oraz brak korzystania z instrumentów wsparcia w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Jednocześnie w art. 55 Projektu (dotyczący zmiana w ustawie o fundacji rodzinnej) proponuje się zastąpienie określenia „pełna zdolność do czynności prawnych” sformułowaniem „pełnoletność oraz brak korzystania z instrumentów wsparcia w</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Do projektu wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz. U. z 2021, poz. 170).</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego”. Analogicznych zmian nie proponuje się natomiast w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz. U. z 2021, poz. 170), podczas gdy w art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 2 i 3, 12 ust. 5, art. 23, art. 53 pkt 2 oraz 60f pkt 2 tej ustawy reguluje się kwestie posiadania zdolności do czynności prawnych. W związku z powyższym, proponuję uwzględnienie w ustawach zmienianych w Projekcie także ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw.</p>	
54.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji		<p>6) odnośnie do projektowanego art. 65 odsyłającego do instytucji kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego przepisy dziedziczne, w których mowa jest o ubezwłasnowolnieniu całkowitym albo częściowym (braku albo ograniczonej zdolności do czynności prawnych) - zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, projektowane przepisy wprowadzają do systemu prawa nowe rozwiązania oparte na zastąpieniu ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, stanowiąc realizację międzynarodowych standardów w zakresie ochrony osób z niepełnosprawnościami. Mając na uwadze, że celem proponowanych zmian jest potwierdzenie podmiotowości osób z</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projektowany przepis odnosi się wyłącznie do kwestii posiadania pełnej/ograniczonej zdolności do czynności prawnych lub nieposiadania takiej zdolności w kontekście osób pełnoletnich. W odniesieniu do małoletnich zastosowanie znajdują art. 12 i 15 k.c.</p> <p>Uwaga uwzględniona w zakresie zmian w przepisach dziedzicznych.</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>niepełnosprawnościami, do rozważenia projektodawcy poddaje się dostosowanie przepisów dziedzinowych do nowych rozwiązań prawnych. Pozostawienie przepisów dziedzinowych w obecnym brzmieniu może rodzić problemy ze stosowaniem tych przepisów, po wejściu w życie projektowanej ustawy. Jako przykład można podać regulacje zamieszczone w ustawie z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, które przewidują m.in. zamieszczanie odpowiednich certyfikatów w warstwie elektronicznej dowodu osobistego w zależności od posiadania pełnej albo ograniczonej zdolności do czynności prawnych. Dekodowanie właściwej normy prawnej w tym przypadku może być utrudnione m.in. ze względu na to, że projektowane brzmienie art. 15 ustawy – <i>Kodeks cywilny</i> stanowi, że ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście, natomiast art. 65 ust. 2 projektu ustawy przewiduje, że Ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o pełnoletniej osobie, która nie ma zdolności do czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych należy przez to rozumieć osobę korzystającą z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. W związku z tym nie jest jasne, jak powinno się traktować osobę, która w obowiązujących przepisach jest określana jako osoba o ograniczonej zdolności do czynności</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>prawnych (bez odniesienia do jej pełnoletności), tj. zarówno osoba, która ukończyła 13. rok życia, jak również osoba pełnoletnia, która została ubezwłasnowolniona częściowo. Należy również zauważyć, że projektowana regulacja w art. 65 ust. 4 przewiduje, że ilekroć w obowiązujących przepisach prawa jest mowa o przedstawicielu ustawowym osoby pełnoletniej albo opiekunie prawnym osoby pełnoletniej, należy przez to rozumieć kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Tymczasem, w obowiązujących przepisach np. w ustawie z dnia 27 stycznia 2022 r. <i>o dokumentach paszportowych</i> przewidziane są uprawnienia dla dodatkowych - względem wskazanych w projektowanym przepisie - kategorii osób, tj. dla kuratorów w rozumieniu przepisów dotychczasowych. Zatem zasadne jest, aby projektowane przepisy uwzględniały również te kwestie. Ponadto należy zauważyć, że w ramach prac poprzedzających przygotowanie powyższego projektu Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło się do resortów w sprawie wskazania przepisów ustaw dziedzinowych odwołujących się do instytucji ubezwłasnowolnienia albo zdolności do czynności prawnych. Przepisy takie w zakresie właściwości MSWiA zostały przekazane w piśmie z dnia 24 maja 2023 r., nr DP-WL.028.42.2023.WR.</p> <p>Niezależnie od powyższego z uwagi na regulacje zawarte w <i>projekcie ustawy o instrumentach</i></p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>
--	--	--	--	----------------------------------

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>wspieranego podejmowania decyzji pod rozwagę i analizę projektodawcy poddaje wprowadzenie zmian w ustawie – <i>Prawo o aktach stanu cywilnego</i> w kierunku zgodnym z projektem i jego celem oraz intencją projektodawcy w niżej wskazanym zakresie:</p> <p>1) wymagań stawianych osobom zatrudnionym na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego określonych w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy – <i>Prawo o aktach stanu cywilnego</i> - pod rozwagę projektodawcy poddaje rozwiązania prawne przewidziane w przedmiotowym projekcie ustawy m.in. w ustawie o adwokaturze (art. 30), ustawie o radcach prawnych (art. 31), czy też w ustawie o komornikach sądowych (art. 54);</p> <p>2) zgłoszenia urodzenia dziecka określonych w art. 57 ust. 1 ww. ustawy - powyższe spowodowane jest m.in. uchYLENIEM przepisów <i>Kodeksu cywilnego</i> statuujących instytucję ubezwłasnowolnienia częściowego, przyjmując jednocześnie zasadę pełnej zdolności do czynności prawnych osoby dorosłej;</p> <p>3) zmian w związku z ustanowieniem instytucji asystenta prawnego oraz kuratora wspierającego:</p> <p>a) w kierunku umożliwienia udziału tych osób przy czynnościach podejmowanych przed kierownikiem usc oraz konsulem - zmiana art. 32 ustawy – <i>Prawo o aktach stanu cywilnego</i>;</p> <p>b) w zakresie rozszerzenia katalogu podmiotów uczestniczących przy załatwianiu spraw z zakresu rejestracji stanu cywilnego (np. dopisanie danych</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>osoby asystenta prawnego oraz kuratora wspierającego, jeżeli brał udział w czynności) - zmiany w ustawie – <i>Prawo o aktach stanu cywilnego</i> np. przy zgłoszeniu urodzenia (art. 58 pkt 9), sporządzeniu aktu urodzenia (art. 60 pkt 6), czy też sporządzeniu aktu małżeństwa (art. 87 ust. 2 pkt 7), aktu zgonu (art. 94 ust. 2 pkt 6) oraz w konsekwencji w rozporządzeniu Ministra Cyfryzacji z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego.</p> <p>Poza powyższym należy także zauważyć, że projektowane regulacje mogą rodzić wątpliwości praktyczne w procesie stosowania prawa, w szczególności ze względu na częste stosowanie przez projektodawcę klauzul ogólnych, czy zwrotów niedookreślonych, zatem projektowane przepisy wymagają uporządkowania lub doprecyzowania.</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Nie wskazano, które z projektowanych regulacji mogą rodzić wątpliwości praktyczne w procesie stosowania prawa. Nie jest zatem możliwe szczegółowe ustosunkowanie się do treści uwagi w tym zakresie. Należy jednak wskazać, że projekt ustawy, uzasadnienie oraz OSR uległo zmianie w wyniku analizy uwag zgłoszonych w toku uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania.</p>
55.	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Art. 66	<p>Odnosnie do art. 66 Projektu (przepis końcowy), w mojej ocenie określony w Projekcie termin wejścia w życie (12 miesięcy od dnia ogłoszenia) jest zbyt krótki i nie pozwoli na wprowadzenie niezbędnych zmian w zakresie systemu informatycznego CEIDG, w szczególności wiążących się z koniecznością: zapewnienia współpracy systemów, w tym systemu Krajowej Rady Notarialnej i CEIDG, zapewnienia przekazywania danych pomiędzy sądem a CEIDG oraz dokonania zmian</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt ustawy znajduje się na etapie uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania.</p> <p>Na skutek dotychczas zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Wobec powyższego na obecnym</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			w zakresie wpisów, pełnomocników, prokurentów, zarządców sukcesyjnych. Wobec powyższego proponuję, aby określony w art. 66 Projektu termin wejścia ustawy w życie ustalony został na dzień 1 stycznia 2027 r.	etapie nie jest możliwe określenie daty dziennej wejścia w życie projektowanej ustawy.
56.	Ministerstwo Cyfryzacji	Art. 66	<p>Ogólna uwaga do terminu wejścia w życie. W kontekście zmian do KW wydaje się, że nie będą one generowały potrzeby wprowadzania modyfikacji w Centralnym Rejestrze Wyborców (CRW). Należy jednak zauważyć, że ocena taka będzie mogła być dokonana po przedstawieniu do oceny projektu, który nie będzie budził wątpliwości. Należy przy tym zauważyć, że projektowany akt prawny może wiązać się z koniecznością wprowadzenia modyfikacji również w innych rejestrach państwowych. Zasadne jest wskazanie, że zmiany te mogą wymagać podjęcia szeregu prac przygotowawczych, począwszy od analizy, a skończywszy na przygotowaniu i przetestowaniu opracowanych rozwiązań. Tym samym 12-miesięczny termin wejścia ustawy w życie może okazać się zbyt krótki, aby można było przygotować wszystkie niezbędne zmiany w różnych rejestrach wchodzących do Systemu Rejestrów Państwowych</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Wydłużenie vacatio legis do 18 miesięcy.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Ustawa znajduje się na etapie uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania.</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Na obecnym etapie brak jest uzasadnienia dla wydłużenia projektowanego vacatio legis.</p>
57.	Ministerstwo Rozwoju i	Konieczne dokonanie przeglądu przepisów	W związku z uchyceniem art. 13 oraz zmianą art. 16 ustawy – Kodeks cywilny nie będzie	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Technologii	ustawy o CEIDG	<p>możliwości ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych w drodze odpowiednio częściowego lub całkowitego ubezwłasnowolnienia. Projekt przewiduje bowiem zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia instrumentami wspieranego podejmowania decyzji (asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego oraz pełnomocnika rejestrowanego) w korzystaniu przez osoby pełnoletnie ze zdolności do czynności prawnych. Jednocześnie ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541), zwana dalej: „ustawą o CEIDG”, zawiera regulacje odnoszące się do powiązanych z instytucją ubezwłasnowolnienia: instytucji opieki, kurateli, ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych.</p> <p>Mając na względzie powyższe, w mojej ocenie jest konieczne dokonanie przeglądu przepisów ustawy o CEIDG w celu dostosowania zawartej w niej siatki pojęciowej do regulacji proponowanych w Projekcie, a w konsekwencji wprowadzenie do Projektu przepisów zmieniających ustawę o CEIDG. W przypadku, gdyby ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości zaistniała potrzeba identyfikacji przepisów wymagających zmiany, potwierdzam gotowość do podjęcia tej roboczej współpracy w tym zakresie. Pragnę zaznaczyć, że</p>	Do projektu wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541).
--	-------------	----------------	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>wprowadzenie w ustawie o CEIDG zmian wynikowych w związku z regulacjami zawartymi w Projekcie ma istotne znaczenie dla bezpieczeństwa obrotu gospodarczego oraz zapewnienia spójności przepisów prawa. Należy także pamiętać, że zmiana przepisów ustawy o CEIDG w zakresie danych podlegających wpisowi wymagać będzie także dokonania zmian w systemie informatycznym CEIDG.</p> <p>Jako przykłady niezbędnych zmian wskazać należy, w szczególności:</p> <p>a) przepisy art. 5 ust. 2 pkt 3 i 7 ustawy o CEIDG, które powinny zostać dostosowane do nowych rozwiązań wynikających z Projektu. Zgodnie z w/w przepisami, wpisowi do CEIDG podlegają: „dane innego niż wymieniony w pkt 7, 8 i 11 przedstawiciela ustawowego (pkt 3) oraz o ile są wymagane „informacja o ograniczeniu lub utracie zdolności do czynności prawnych oraz o ustanowieniu kurateli lub opieki, obejmująca dane kuratora lub opiekuna” (pkt 7). Zgodnie z art. 65 ust. 4 Projektu, ilekroć w obowiązujących przepisach prawa jest mowa o przedstawicielu ustawowym osoby pełnoletniej albo opiekunie prawnym osoby pełnoletniej, należy przez to rozumieć kuratora reprezentującego albo</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>pełnomocnika rejestrowanego. Z kolei wedle z art. 58 pkt 1 i 2 Projektu, dotychczasowy opiekun prawny staje się z mocy prawa, na okres 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia wszelkich spraw w imieniu osoby, dla której został ustanowiony, a dotychczasowy kurator dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo staje się z mocy prawa, na okres 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia spraw określonego rodzaju upoważnionym do wyrażania zgody na czynności prawne dokonywane przez osobę, dla której został ustanowiony i w zakresie wynikającym z orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej. Od dnia wejścia w życie ustawy objętej Projektem bezprzedmiotowe będzie zatem wpisywanie w CEIDG danych kuratora lub opiekuna.</p> <p>b) przepisy art. 23 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o CEIDG, zgodnie z którymi informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 7-11 ww. ustawy, sąd zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub za pośrednictwem innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego, nie później niż w</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>terminie 7 dni roboczych od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którego skutkiem jest ograniczenie lub utrata zdolności do czynności prawnych, uprawomocnienia się postanowienia o ustanowieniu kurateli lub opieki. Od dnia wejścia w życie Projektu, art. 23 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o CEIDG w obecnym brzmieniu stanie się zatem bezprzedmiotowy.</p> <p>c) przepisy art. 23 ust. 3 ustawy o CEIDG, zgodnie z którym sąd zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub za pośrednictwem innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którego skutkiem jest ograniczenie lub utrata zdolności do czynności prawnych zarządcy sukcesyjnego lub jej utrata. Rozważenia wymaga uzupełnienie art. 23 ust. 1 ustawy o CEIDG o regulacje dotyczące możliwości zgłoszenia przez sąd informacji do CEIDG w terminie 7 dni roboczych od dnia uprawomocnienia się postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego lub wspierającego. W konsekwencji zakres danych przekazywanych do CEIDG na podstawie art. 23 ust. 1 powinien być</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			zbieżny z elementami postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego lub wspierającego.	
58.	Centrum Legislacji	Uzupełnienie uzasadnienia	Zauważenia wymaga, że projekt wydaje się kreować kolejną kategorię osób uprawnionych do zastępstwa prawnego i procesowego, niebędących profesjonalnymi pełnomocnikami (tj. pełnomocników rejestrowanych). Zgodnie bowiem z art. 109 ¹⁰ § 2 Kodeksu cywilnego pełnomocnictwo rejestrowane ma obejmować upoważnienie do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi, przy czym pełnomocnikiem rejestrowanym może być ustanowiona praktycznie każda osoba niekarana i zdolna do czynności prawnych (art. 109 ¹¹ § Kodeksu cywilnego). Kwestia ta wymaga co najmniej szczegółowego omówienia w uzasadnieniu – w tym w zakresie skutków dla sposobu reprezentacji w postępowaniu sądowo-administracyjnym (zgodnie bowiem z art. 35 § 1 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi pełnomocnikiem strony w takim postępowaniu, oprócz adwokata, rady prawnego i członka jej rodziny, może być także „inna osoba, jeżeli przewidują to przepisy szczególne”).	Uwaga uwzględniona Uzupełniono uzasadnienie.
59.	Ministerstwo Cyfryzacji	Uzasadnienie	Wnoszę o uzupełnienie uzasadnienia projektu o wykazanie w jakim konkretnym i uzasadnionym celu przetwarzania projektodawca ustanawia obowiązek przetwarzania w Rejestrze	Uwaga uwzględniona Projekt w art. 95zp ustawy – Prawo o notariacie szczegółowo określa zakres przechowywanych w Rejestrze

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>Pełnomocnictw danych pełnomocnika rejestrowanego i rejestrowanego podstawionego pełnomocnika, tj. numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej. Projektodawca nie wykazał konieczności dla przetwarzania w Rejestrze Pełnomocnictw nr telefonu i adresu email pełnomocnika rejestrowanego i rejestrowanego podstawionego pełnomocnika. Nie wiadomo w jakim uzasadnionym celu te dane mają być przetwarzane w tym rejestrze. W tej sytuacji należy odpowiednio rozbudować uzasadnienie w tym względzie, a przeciwnym razie, tj. w przypadku braku wykazania niezbędności przetwarzania danych osobowych pełnomocnika rejestrowanego i rejestrowanego podstawionego pełnomocnika, w zakresie numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej, w Rejestrze Pełnomocnictw, należy te dane usunąć z projektowanego art. 95zp pkt 6 i 7.</p>	<p>informacji. Dane przechowywane w Rejestrze Pełnomocnictw w zakresie określonym w art. 95 zp przetwarzane będą w celu prowadzenia rejestru zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO. Projektowany zakres danych zawiera dane niezbędne do jednoznacznej identyfikacji umocowania pełnomocnictwa rejestrowanego oraz dane kontaktowe jak adres do korespondencji lub adres do doręczeń elektronicznych niezbędne do umożliwienia kontaktu z pełnomocnikiem. Dane te udostępniane będą jedynie sądom lub notariuszom celem wykonywania zadań ustawowych np. konieczności poinformowania pełnomocnika podstawionego w przypadku wygaśnięcia pełnomocnictwa dla pełnomocnika rejestrowanego. Ponadto usunięto dane kontaktowe w postaci numeru telefonu oraz adresu poczty elektronicznej, gdyż nie są to dane niezbędne do powiadomienia pełnomocnika o zaistniałym zdarzeniu mającym wpływ na jego umocowanie.</p>
60.	Ministerstwo Cyfryzacji	Uzasadnienie	<p>Wnoszę także o usunięcie w całości sformułowania: (...) dane kontaktowe, w szczególności (...). Pojęcie dane kontaktowe nie jest określone w przedstawionych przepisach jest więc określeniem dotyczącym ustanawianego</p>	Uwaga uwzględniona

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>zakresu danych osobowych w rejestrze i jednocześnie nieprzejrzyste, czyli niezgodne z art. 5 ust. 1 lit. a RODO. Wskazuję także, że używanie stwierdzeń „w tym”, „w szczególności”, czy „co najmniej” przy ustalaniu zakresu danych, w tym danych osobowych jakie będą obowiązkowo przetwarzane w Rejestrze Pełnomocnictw jest niewłaściwe względem zasad RODO, określonych w art. 5 ust. 1 lit. a-c RODO. Proponowane regulacje w ww. przepisach ustanawiają jedynie przykładowe dane kontaktowe jakie będą przetwarzane w Rejestrze, na co wskazuje stwierdzenie w szczególności w art. 95zp pkt 6 i 7, a przez to katalogi danych osobowych jakie będą mogły być wymagalne i obowiązkowo przetwarzane w Rejestrze są otwarte, nieograniczone i nieprecyzyjne. Przepisy te zezwalają tym samym na przetwarzanie danych, w tym danych osobowych, które nie są wystarczająco zdefiniowane ani możliwe do zidentyfikowania. Zatem przepisy materialne regulujące ingerencję w prawo do prywatności nie spełniają wymogu jasności i precyzji RODO. Jest to niewłaściwe pod względem zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości RODO oraz zasady minimalizacji danych RODO (art. 5 ust. 1 lit. a i c). W konsekwencji nie można stwierdzić, że proponowany przepis jest zgodny z kolejną zasadą, tj. ograniczenia celu RODO (art. 5 ust. 1 lit. b). Stosownie do powyższych zasad RODO wszelkie przetwarzanie danych osobowych powinno być</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>zgodne z prawem i rzetelne. Dla osób fizycznych powinno być przejrzyste, że dotyczące ich dane osobowe są zbierane, wykorzystywane, przeglądane lub w inny sposób przetwarzane oraz w jakim stopniu te dane osobowe są lub będą przetwarzane. Dane osobowe powinny być adekwatne, stosowne i ograniczone do tego, co niezbędne do celów, dla których są one przetwarzane. Wymaga to w szczególności zapewnienia ograniczenia zakresu przetwarzania danych do ścisłego minimum. Dane osobowe powinny być przetwarzane tylko w przypadkach, gdy celu przetwarzania nie można w rozsądny sposób osiągnąć innymi sposobami. Zbieranie ściśle określonych danych osobowych powinno być zbierane w ściśle określonym celu. Biorąc powyższe pod rozwagę należy wskazać, że projektodawca proponowanym brzmieniem ww. przepisów, używając sformułowania „dane kontaktowe, w szczególności” w projektowanym art. 95zp pkt 6 i 7, narusza te zasady RODO, bowiem chce aby katalog danych osobowych dla wniosków był niejasny, otwarty i nieograniczony, zamiast ograniczony do niezbędnego minimum, konkretny i ściśle określony.</p>	
61.	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej		<p>Należy zwrócić uwagę, że projektodawca w uzasadnieniu, przedstawiając dane, odnosi się do raportów Głównego Urzędu Statystycznego pt. „Sytuacja osób starszych w Polsce w 2019 r.” oraz „Sytuacja osób starszych w Polsce w 2020 r.”, podczas gdy w Ocenie Skutków Regulacji odnosi</p>	<p>Uwaga uwzględniona – zmieniono uzasadnienie</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			się do raportu „Sytuacja osób starszych w Polsce w 2022 r.”.	
62.	Koordynator Oceny Skutków Regulacji	OSR	Niezbędne jest rozszerzenie omówienia proponowanych rozwiązań poprzez uzasadnienie: a. określenia sposobu ustalania osoby kuratora, w szczególności czy analizowana była możliwość uwzględnienia przez sąd opinii bliskich osoby, dla której ma być ustanowiony kurator (pkt 2 OSR); b. zwrotu kuratorowi nakładów i wydatków związanych z prowadzeniem spraw – w szczególności doprecyzowanie kto będzie ponosił te koszty, w jakiej wysokości i na jakich zasadach, a także jak wpłynie to na sytuację osób, wobec których ustanowiona zostanie kuratela; c. ustanowienia 5-letniego maksymalnego okresu wyznaczenia kuratora reprezentującego, w szczególności przeanalizowanie tego okresu w konfrontacji z przewidywanym czasem rozpoznawania takich spraw przez sądy (np. warto oszacować ten czas, porównując ze sprawami o ubezwłasnowolnienie). d. ograniczenia wymogu niekaralności kuratorów i pełnomocników rejestrowanych tylko do umyślnych przestępstw i przestępstw skarbowych	Wyjaśnienie do uwagi Ad. a) Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Ad. b) Uzupełniono w OSR. Ad.c) Pięcioletni okres maksymalnego wyznaczenia kuratora wynika nie tyle z czasu trwania postępowań, a zapewnienia cyklicznego przeglądu sytuacji osoby dla której ustanawiany jest kurator. Art. 13 projektu uległ zmianie. Ad. d) Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.
63.	Koordynator Oceny Skutków Regulacji	OSR	Wskazane jest również przeprowadzenie analizy ewentualnych ryzyk związanych z dostępnością osób, które miałyby pełnić funkcję kuratora wspierającego lub reprezentującego (pkt 2 OSR).	Wyjaśnienie do uwagi Zmieniono treść projektowanego przepisu dotyczącego wyboru kuratora. Brak możliwości przeprowadzenia rzeczywistej analizy ewentualnych ryzyk. Po zmianie przepisu ryzyko braku dostępności kandydatów na kuratora uległo

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				zmniejszeniu.
64.	Koordynator Oceny Skutków Regulacji	OSR	Rekomendowane jest określenie w pkt 2 OSR, w jakich sytuacjach znajdzie zastosowanie rozwiązanie proponowane w art. 117 § 7 KPC, w szczególności na czym mogą polegać przypadki szczególnie uzasadnione, w których sąd będzie mógł z urzędu dla osoby fizycznej ustanowić adwokata lub radcę prawnego. Jednocześnie rekomendowane jest oszacowanie ryzyka związanego z tego typu rozwiązaniem, polegającego na ustanowieniu profesjonalnego pełnomocnika wbrew woli uczestnika postępowania (choć relacja mocodawcy i pełnomocnika powinna opierać się na wzajemnym zaufaniu), w szczególności jeżeli ten ostatni będzie ponosił koszty pełnomocnictwa.	Uwaga nieuwzględniona Przypadki szczególnie uzasadnione to takie kiedy sąd ma przekonanie, że konkretna osoba fizyczna nie będzie w stanie podejmować czynności procesowych, a tym samym bronić swoich najlepiej pojętych interesów. Brak jest możliwości oszacowania ryzyka polegającego na ustanowieniu profesjonalnego pełnomocnika wbrew woli uczestnika postępowania. W sprawach dotyczących osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia albo osoby wspieranej zastosowanie znajdzie naczelną zasadą z art. 1 projektowanej ustawy.
65.	Koordynator Oceny Skutków Regulacji	OSR	Ze względu na wagę proponowanych zmian w Kodeksie wyborczym, rekomendowane jest opisanie ich i uzasadnienie także w pkt 2 OSR. Zalecane jest w szczególności omówienie zgodności proponowanych rozwiązań z zasadą 6-miesięcznej ciszy legislacyjnej w okresie wyborczym, wynikającej z art. 2 Konstytucji i wyrażonej przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku K 31/06	uwaga uwzględniona
66.	Koordynator Oceny Skutków	OSR	Wskazane jest oszacowanie kosztów prowadzenia kurateli dla osób nieposiadających wystarczających dochodów lub majątku (pkt 6	Wyjaśnienia do uwagi Wskazanie kosztów prowadzenia kurateli dla osób nieposiadających

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Regulacji		OSR).	wystarczających dochodów lub majątku jest na obecnym etapie niemożliwe, bowiem brak jest danych jaki procent osób aktualnie ubezwłasnowolnionych nie posiada majątku wystraszającego do pokrycia wynagrodzenia kuratora, zwłaszcza że sytuacja takich osób może być zmienna. Ponadto na etapie projektowania ustawy nie sposób także przewidzieć o ile wzrośnie liczba ustanawianych kuratorów w stosunku do opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych, a tym bardziej jaki będzie w tej liczne udział osób ubogich.
67.	Rządowe Centrum Legislacji	pkt 6 OSR	Z uwagi na treść pkt 6 OSR, wskazującego na zwiększenie wydatków budżetu państwa zauważa się, że zgodnie z art. 50 ust. 1a, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych projekt ustawy powinien określać maksymalny limit tych wydatków wyrażony kwotowo na okres 10 lat budżetowych wykonywania ustawy, oddzielnie dla każdego roku, a także stosowne mechanizmy korygujące mające zastosowanie w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia limitu przyjętego na dany rok oraz organ monitorujący wykorzystanie tego limitu i wdrażający mechanizmy korygujące.	Uwaga uwzględniona Projekt został uzupełniony o regułę wydatkową.
68.	Koordynator Oceny	OSR	Konieczne jest wskazanie kosztów utworzenia i funkcjonowania Rejestru Pełnomocnictw przez	Wyjaśnienia do uwagi Powstanie Rejestru nie będzie rodziło

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Skutków Regulacji		KRN (pkt 7 OSR) wraz z założeniami tego oszacowania oraz zestawienie ich z potencjalnymi wpływami za wpis w Rejestrze.	kosztów po stronie Ministerstwa Sprawiedliwości.
69.	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	OSR – koszty wprowadzenia zmian	W związku z dostosowaniem rozwiązań ustalonych w ustawie o CEIDG do rozwiązań określonych w Projekcie zaistnieje także potrzeba wprowadzenia zmian w systemie informatycznym CEIDG. OSR powinien uwzględniać koszty wprowadzenia tych zmian. OSR powinien także zawierać dane statystyczne (liczba przedsiębiorców, liczba zgłoszonych do CEIDG opiekunów, kuratorów, przedstawicieli ustawowych) w przedmiocie wpływu regulacji na przedsiębiorców – osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą i podlegające wpisowi do CEIDG.	Wyjaśnienie do uwagi OSR uwzględnia koszty wprowadzenia tych zmian.
70.	Ministerstwo Finansów	Uwagi do OSR - wsparcie etatowe w sądach powszechnych	1. W pkt 6 OSR w tabeli do projektu dotyczącym skutków finansowych zaprezentowano koszty wprowadzenia proponowanych rozwiązań w związku z potrzebą wsparcia etatowego w sądach powszechnych. Za niezbędne uznano utworzenie w sądach rejonowych – już w roku 2026 - dodatkowych 82 etatów sędziowskich, 82 etatów asystenckich, 164 etatów urzędniczych i 24 etatów kuratorów sądowych, a łączny koszt wynagrodzeń z tym związanych oraz wyposażenia stanowisk pracy oszacowano na kwotę 61.119.972 zł. Etaty niniejsze trafiłyby do sądów mających siedziby w największych miastach w kraju (do jednostek najbardziej obciążonych w poszczególnych miastach. Zauważenia wymaga, że	Wyjaśnienie do uwagi Należy domniemywać, że Autor chciał złożyć zastrzeżenia do zaproponowanego przydziału dodatkowych etatów (zaproponowano wsparcie sądów rejonowych mających siedziby w miastach – siedzibach sądów okręgowych – jednostki najbardziej obciążone w poszczególnych miastach), w kontekście nowej właściwości miejscowej i rzeczowej. Należy wyjaśnić, że zgłoszone potrzeby są na poziomie adekwatnym (wręcz zaniżonym) w stosunku do nowych zadań nałożonych na sądy na szczeblu sądów rejonowych. Brak postulatu wsparcia wszystkich sądów

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>wnioskowanie o nowe etaty w sądownictwie powszechnym na podstawie przedstawianych danych i informacji nie znajduje uzasadnienia. Mimo, że projektowane regulacje przełożą się na wzrost spraw w sądach rejonowych na terenie całego kraju, zauważyć należy, że sprawy dotyczące ubezwłasnowolnienia, zgodnie z obecnymi przepisami, należą do właściwości sądów okręgowych mieszczących się w największych miastach, a na podstawie projektowanych przepisów zostaną przekazane do sądów rejonowych na terenie całego kraju. Ponadto, nie bez znaczenia powinien pozostać ogromny wzrost etatów w sądownictwie powszechnym w roku 2025 r. W ustawie budżetowej na rok 2025 w części 15 ujęte zostały środki na zwiększenie wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu utworzenia dodatkowych 1 659 etatów ,w tym 1 159 asystenckich, 400 urzędniczych oraz 100 referendarskich. Założeniem ogromnego wzrostu zatrudnienia asystentów sędziów jest odciążenie orzeczników i przyspieszenie postępowań - działanie to powinno pozwolić również na zaspokojenie zapotrzebowania związanego z projektowaną ustawą. Ponadto, zgodnie z informacją zwartą w OSR „Na koniec pierwszego kwartału 2024 r. w sądach powszechnych (z uwzględnieniem osób będących na urloпах bezpłatnych, wychowawczych i macierzyńskich, bez osób</p>	<p>wynika z racjonalnego podejścia do szacowania potrzeb przez Ministerstwo Sprawiedliwości.</p> <p>Fakt, że w ustawie budżetowej na rok 2025 w części 15 ujęte zostały środki na zwiększenie wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu utworzenia dodatkowych 1659 etatów, w tym 1159 asystenckich, 400 urzędniczych oraz 100 referendarskich nie ma żadnego znaczenia dla niniejszej sprawy. Dodatkowe etaty związane były ze wsparciem sądownictwa w związku z jego faktyczną fatalną sytuacją kadrową i pomijaniem jego potrzeb wraz z rozszerzaną kognicją w poprzednich latach. Wiedzę na ten temat posiada Ministerstwo Finansów, albowiem odpowiada za konstruowanie Budżetu Państwa.</p> <p>Kwestia nieobsadzonych etatów była wielokrotnie wyjaśniania niemniej jednak należy wyjaśnić, że zgłaszane potrzeby etatowe nie mają związku z ilością nieobsadzonych etatów w sądownictwie powszechnym. Pełna obsada wszystkich posiadanych etatów jest niemożliwa, gdyż obowiązujące przepisy przewidują: tryby i procedury obsadzania etatów (ich obsadzanie i terminy są na dalszych</p>
--	--	--	---	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>zatrudnionych na zastępstwo) w niżej wymienionych grupach pracowniczych pozostała nieobsadzona następująca liczba etatów (wakatów): - urzędnicy sądowi – 1 060,79 etatów, - asystenci sędziów – 399,79 etatów, - sędziowie – 565,90 etatów.”</p> <p>Uwzględniając posiadane wakaty oraz planowany wzrost zatrudnienia w roku 2025 w chwili obecnej brak jest zatem przesłanek wskazujących na potrzebę dalszego zwiększania etatyzacji w sądownictwie powszechnym. Należy nie zgodzić się ze stwierdzeniem zawartym w OSR, że zgłaszane potrzeby etatowe nie mają znaczenia dla ilości nieobsadzonych etatów w sądownictwie powszechnym, gdyż wnioskowanie o nowe etaty powinno mieć miejsce dopiero w przypadku posiadania możliwie pełnej obsady obecnie posiadanych. Wnioskowanie przez jednostkę o nowe etaty w sytuacji posiadania ogromnej liczby jeszcze niewykorzystanych zasobów(dotychczasowych i nowych mających powstać w 2025 r.) rodzi obawy co do celowości i rzetelności takiego działania z punktu widzenia finansów publicznych. Szacowanie skutków przedmiotowego projektu powinno zostać poprzedzone szczegółową analizą wszystkich procedowanych zmian i dokonywaną na jej podstawie racjonalizacją potrzeb oraz odpowiednią organizacją, które będą prowadzić do sprawnego kierowania</p>	<p>etapach procesu niezależnie od Ministerstwa Sprawiedliwości); nakładają na Ministra Sprawiedliwości konkretne obowiązki w zakresie zapewniania (każdego roku) wolnych etatów asesorskich dla egzaminowanych aplikantów KSSiP (liczba rzędu 220-280 etatów); nadto postulat posiadania obsady wszystkich etatów nie uwzględnia naturalnej fluktuacji kadry w tak dużej grupie zawodowej.</p> <p>W Polsce, w ramach istniejących struktur sądownictwa powszechnego wszelkie pozostające w zasobie etaty są przydzielone do poszczególnych jednostek. Rotacje dotyczące etatów (w tym ewentualne przesunięcia etatów) związane są wyłącznie z ruchami kadrowymi w poszczególnych jednostkach (poza niewielkimi wyjątkami celowymi), a nie z przydziałem nowych etatów. Każdorazowo więc, w przypadku uwolnienia stanowiska sędziowskiego czy referendarskiego przeprowadzane są stosowne analizy, aby stanowisko pozostawić w dotychczasowej jednostce lub przekazać je do dyspozycji jednostki bardziej obciążonej. Wszelkie działania tut. departamentu mają na celu racjonalne, efektywne i równomierne wykorzystanie</p>
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>kadrami sądownictwa w ramach posiadanych środków. Należałoby dokonać przeglądu wszystkich wydatków publicznych w obszarze sądownictwa pod względem ich efektywności, tak by wygenerować dodatkowe oszczędności, w ramach których finansowane mogłyby być dodatkowe potrzeby wynikające z projektowanych regulacji.</p> <p>2. Przedstawioną w OSR informację w zakresie dodatkowych etatów i skutków finansowych w części 15 Sądy powszechne należy zastąpić deklaracją wyraźnie wskazującą, iż skutki wejścia w życie proponowanych rozwiązań będą możliwe do poniesienia w ramach dotychczas posiadanych środków budżetowych zarówno w roku wejścia w życie rozwiązań jak i w latach następnych i nie będą stanowiły podstawy do planowania dodatkowych środków. W przeciwnym wypadku projekt winien być uzupełniony stosownie do art. 50 ust.1 a ustawy o finansach publicznych o maksymalny limit wydatków wyrażony kwotowo, na okres 10 lat budżetowych wykonywania ustawy, oddzielnie dla każdego roku, poczynając od pierwszego roku planowanego wejścia w życie ustawy wraz z mechanizmem korygującym.</p> <p>3. Niezależnie od powyższego zwracamy uwagę, iż całoroczne skutki dodatkowego zatrudnienia w OSR zostały oszacowane od początku roku</p>	<p>potencjału orzeczników oraz likwidację dysproporcji w ich obciążeniach. Zważywszy jednak na konieczność zachowywania trybów i procedur obsadzania etatów wyrównywanie obciążeń odbywa się w dłuższej niż pożądana perspektywie czasowej.</p> <p>Czas obsadzenia konkretnego etatu nie jest tożsamy w każdym przypadku. Jak wyżej wskazano Ministerstwo Sprawiedliwości w toku bieżącej działalności bezzwłocznie wykonuje swe czynności w zakresie analizowania rozmieszczenia i obciążenia pracą sędziów i innych pracowników sądownictwa w poszczególnych jednostkach organizacyjnych oraz opracowywania rozwiązań służących racjonalnej etatyzacji i organizacji pracy. Równocześnie bezzwłocznie podejmowane są czynności dotyczące spraw związanych z przydzielaniem wolnych stanowisk sędziowskich i asesorskich, w tym przygotowywanie obwieszczeń o wolnych stanowiskach sędziowskich.</p> <p>Rzeczywiste obsadzenie poszczególnych stanowisk, jak i terminy w jakich stanowiska te zostają obsadzone to</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>2026. Natomiast zgodnie z art. 66 projektu ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia. Prognozuje się ukończenie konsultacji publicznych i opiniowania projektu w terminie do końca I kw. 2025 r. Mało prawdopodobne jest zatem aby ustawa mogła powodować skutki na cały rok 2026. Dodatkowo, w świetle projektowanych rozwiązań wydaje się, że ewentualny wzrost zatrudnienia wianiem być rozłożony w czasie. Ponadto, oszacowana na rok 2027 i lata kolejne kwota wydatków wydaje się zawyżona, prawdopodobnie jako skutek na kolejne lata przyjęto również jednorazowe koszty wyposażenia stanowisk pracy</p>	<p>kwestie pozostające poza zakresem działania Ministerstwa Sprawiedliwości. Decydujące znaczenia w tym zakresie ma bowiem czasokres procedury związanej wyborem kandydatów na sędziów. Przypomnieć więc jedynie należy, że po dokonaniu obwieszczenia stanowiska Ministerstwo Sprawiedliwości nie bierze udziału w dalszym procesie nominacyjnym i nie ma wpływu na jego czasokres.</p> <p>Należy w tym miejscu podkreślić, że powszechnie znany jest aktualnie występujący problem z faktycznym obsadzeniem etatów sędziowskich w związku z nieprawidłowo ukształtowanym składem Krajowej Rady Sądownictwa i tym samym podnoszenie argumentu braku obsady etatów jest bezprzedmiotowe.</p> <p>Przydzielenie dodatkowych etatów będzie stanowiło podstawę do planowania dodatkowych środków w kolejnych ustawach budżetowych. Należy zauważyć, że przyznanie dodatkowych etatów zawsze będzie podstawą do zwiększenia limitów wydatków.</p> <p>O ile będzie przewidywany inny niż 1 stycznia 2026 r. termin wejścia w życie ustawy, to oczywistym jest, że środki na</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				nowe etaty (celowe) winny być zabezpieczone od daty wejścia w życie przepisów.
71.	Ministerstwo Finansów	Uwagi do OSR - zmiana poziomu dochodów lub wydatków jednostek samorządu terytorialnego	<p>4. Zgodnie z art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹, 1 Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm., projekt ustawy skutkującej zmianą poziomu dochodów lub wydatków jednostek samorządu terytorialnego wymaga określenia wysokości skutków tych zmian, wskazania źródeł ich sfinansowania oraz zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.</p> <p>5. W części 6 – Wpływ na sektor finansów publicznych, oceny skutków regulacji, w tabeli w wierszu dotyczącym jednostek samorządu terytorialnego, wskazano na zwiększenie dochodów w perspektywie 10-letniej (2026-2035), od 2,85 do 5,34 mln zł rocznie – łącznie o 44,59 mln zł. Nie wyjaśniono jednak z jakiego tytułu to zwiększenie dochodów miałyby nastąpić i w jaki sposób oszacowano przedstawione kwoty wzrostu dochodów w kolejnych latach, co uniemożliwia ewentualną weryfikację tych ustaleń. W związku z tym, OSR wymaga uzupełnienia o stosowne informacje we wskazanym zakresie.</p>	<p>Wyjaśnienia do uwagi Zmiana poziomu dochodów JST wynika ze zwiększonego zatrudnienia w sądownictwie w związku z planowaną reformą (a co za tym idzie odprowadzeniem składek i podatków od nowych pracowników). Wypłata wynagrodzenia kuratorów będzie, zgodnie z projektowanym art. 66 projektu, zadaniem zleconym gminy, przy czym aktualnie uznaje się, że wypłata wynagrodzeń kuratorów skompensuje się w aktualnym finansowaniu wynagrodzeń opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych.</p>
72.	Ministerstwo Finansów	Uwagi do OSR – uwaga redakcyjna	6. W metryczce OSR brak jest wskazania numeru projektowanej ustawy w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów.	Uwaga uwzględniona
73.	Rządowe	Uwagi redakcyjne	Projekt będzie wymagał dopracowania pod	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Centrum Legislacji		<p>względem prawnym legislacyjnym i redakcyjnym na etapie komisji prawniczej, co w szczególności dotyczy:</p> <p>1) uspoźnienia terminologii (np. w art. 4 ust. 2 jest mowa o „czynnościach, o których mowa w ust. 1”, natomiast przepis art. 4 ust. 1 nie używa określenia „czynności”, ale określenia „faktyczne wsparcie”);</p> <p>2) rezygnacji ze stosowania formy „powinien”, „powinna”, „powinny” - np. w art. 605⁷ KPC;</p> <p>3) eliminacji podwójnej regulacji – np. w ustawie - Prawo o notariacie w art. 78a w § 1 zarówno w pkt 4 jak i w pkt 4a jest mowa o ustanowieniu kuratora reprezentującego;</p> <p>4) ujednolicenia przepisów wykluczających możliwość wykonywania niektórych zawodów lub pełnienia niektórych funkcji w związku z korzystaniem z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji – w części przepisów jako przesłankę negatywną wskazano korzystanie z instrumentu wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego oraz zaistnienie przesłanek jego ustanowienia, którego nie ustanowiono jedynie w związku z umocowaniem pełnomocnika rejestrowego (tak np. w ustawie – Prawo o adwokaturze oraz w ustawie o radcach prawnych), a w części jako taką przesłankę wskazano wprost ustanowienie kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (tak np. w ustawie Kodeks spółek handlowych – w przepisach o wymogach stawianych osobom wchodzącym w</p>	<p>Ad. 1 Uwaga uwzględniona</p> <p>Ad. 2 Uwaga uwzględniona</p> <p>Ad. 3 Uwaga uwzględniona (skreślenie art. 78a § 1 pkt 4a)</p> <p>Ad. 4. Uwaga uwzględniona</p> <p>Wskazane uwagi redakcyjne zostały uwzględnione. Ponadto projekt będzie podlegał pracom Komisji Prawniczej na dalszym etapie procesu legislacyjnego.</p>
--	--------------------	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych
Rady Ministrów)

			skład organów spółki).	
--	--	--	------------------------	--